

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1:70

za pošilj. na dom 20 h in
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Mene, tekel, ufarzin.

Se malo dni nas loči od onega trenutka, ko bo na vseh vekov veke padla tudi zadnja »trdnjava« slovenskega liberalizma: Bela Ljubljana. Ne padla, marveč vstala bo, probudivši se iz tolikoletnega spanja, iz tako dolgotrajne omotice, v kateri so jo znali na umeten način s strupom slepečih fraz, obetov in laži vzdržati v narkozi naši liberalci.

Vse njihovo delovanje je bilo le ena sama velika laž, kateri so najboljši izmed njih sami verjeli. To je pa tudi vse, kar se dá navesti v opravičenje slovenskega liberalizma. Ogromna večina njegovih pristašev pa ni umevala z besedo »politika« drugega, nego bo za korita, in še ta namenjena samo prvaku in njihovim familijam. Vse ostalo liberalno delovanje ni bilo drugega nego pesek v oči; navadno slepomišljenje, brez vseh utripih načel, brez določenih smeri, neresno življenje od danes do jutri.

Obrtniki in trgovci, ki so svoj čas tvorili glavni kontingent somišljenikov na ljubljanskih liberalnih shodih, so tekom let hočeš nočeš morali priti do spoznanja, da veljajo liberalni stranki k večjemu za štafaja, da pa se stranka žlahte in frakarije v mirnih časih, ko bi bilo treba resno delati, zanje toliko zmeni, kot za lanskega snega. In zato se ni čuditi, če je slovensko trgovstvo in obrtništvo konečno vendarle spregledalo in obrnilo stranki hrbet, ki nikoli ni imela, a tudi v resnici nikoli ni marala imeti stika z njim.

Da liberalna stranka ni niti skušala kedaj privabiti slovensko delavstvo v svoje vrste, je umevno. Delavec zahteva kruha, ker mora živeti; liberalci pa ga niso rezali nikoli drugemu, kot izključno le svojim v to izbranim srečnim dinastijam. A ne glede na to: liberalna, buržoazijska stranka je stranka tipičnih parvenijev, ki se glede ošabnosti, nadutosti in oholosti lahko kosajo z najboljši modrokrvnim aristokratom. Pa še ti ljudje zavijajo svoje nosove samo tedaj, kadar je to potreba. Liberalen buržoa pa rožlja s tolarji po žepu tudi tedaj, ker se zanje ne bi sicer zmenila nobena živa duša. Zato je tudi povsem umevno, če se roka, ki je ravno prebirala svitke tolarje, skrbno izogiba vsakega stika z uma zano delavčev roko.

Kar je ostalega meščanstva, je tudi občutilo blaginjo liberalne vlade, ki mu je preskrbelo vse, da mu je obremenila že itak ne ravno lahko življenje v mestu, ki po potresni katastrofi rangira kot jedno najdražjih v naši monarhiji. Da se to mirno, zmerno in malo živahno meščanstvo konečno tudi vzgnevi in da neha verjeti lepim magistratovim besedam, je vsekakor umevno.

Tako so preminule nekdanje, s tolikimi trobili skupaj sklicane liberalne vrste, da so

se stajale kakor sneg spomladi. Samo liberalno-najkonservativnejši element, slovensko uradništvo se še vedno ne more povsem odločiti, na katero stran naj krene. Toliko let je pohajalo v iste kavarne, toliko let poslušalo vedno iste fraze, in toliko let bralo skoro izključno »Slovenski Narod«, in kar je najhujše — verjelo v nečuvni nerazsodnosti njegovim lažem — da mu ni zameriti, da se težko loči od skoro v meso in kri mu prešlih nazirani. Če tudi se mu že odpirajo oči, in to uradništvo vprašuje: Kako to, da se redčijo od dne do dne bolj naše vrste?, pa le še omahuje, tako nekako kakor zaljubljenec, ki vé, da ga je dekle varalo in vendar še vedno upa: morda se pa le čudež zgodi — in morda vendarle ne bo res.

A resnice ni moči ustavljati, in ne luči prikrivati v noči. Ta zbežnost, ta razdvojenost, brezsmernost in breznačelnost — ta liberalni Babilon bliža se svojemu koncu. Delajo se znamenja na nebu, znamenja vstajajočega solnca, — nam in vsem pravim prijateljem ljudstva v božilo in radost — in v obsodbo vsem onim, ki si morajo to zoro tolmačiti kot svoj: mene, tekel, ufarzin!

Slovensko ljudstvo jih je položilo na tehtnico, in našlo je, da so prelahki! Ono je sodilo, obsodbo pa izvrše oni, ki pridejo za nami — in zgodovina.

Volivni boj.

(Kako se napiše ime kandidata.) Volivci za prvi volivni okraj, mesto Ljubljana, naj napišejo na glasovnico **Ivan Kregar, pasar v Ljubljani**. — Volivci drugega volivnega okraja sodni okraj ljubljanski brez ljubljanskega mesta, t. j. ljubljanska okolica, naj napišejo: **Dr. Ivan Šusteršič, advokat v Ljubljani**. — Volivci tretjega volivnega okraja sodni okraj Radovljica, Kranjska gora in Tržič naj napišejo: **Josip Pogačnik, deželni poslanec v Podnartu**. — Volivci četrtega volivnega okraja sodna okraja Kranj in Škofja Loka naj napišejo: **Franc Demšar, deželni poslanec na Češnjici**. — Volivci petega volivnega okraja sodna okraja Kamnik in Brdo naj napišejo: **Dr. Janez Krek, deželni poslanec v Ljubljani**. — Volivci šestega volivnega okraja sodni okraj Vrhnika, Logatec, Idrija in Cerknica naj napišejo: **Josip Gostinčar, poduradnik »Zadružne zveze« v Ljubljani**. — Volivci sedmega volivnega okraja sodni okraj Postojna, Senožeče, Ilirska Bistrica, Vipava in Lož naj napišejo: **Dr. Ignacij Žitnik, deželni poslanec v Ljubljani**. — Volivci osmega volivnega okraja sodni okraj Litija, Višnja gora in Radeče naj napišejo: **Franc Povše, deželni poslanec v Ljubljani**. — Volivci devetega volivnega okraja Krško, Kostanjevica, Mokronog in Trebnje naj napišejo: **Dr. Janko Hočvar, posestnik v Krškem**. — Volivci desetega voliv-

nega okraja sodni okraj Velike Lašče, Ribnice in Žužemberk brez občine Smuka; nadalje občine Banja Loka, Fara in Osilnica v sodnem okraju kočevskem naj napišejo: **Franc Jaklič, deželni poslanec v Dobropoljah**. — Volivci enajstega volivnega okraja Metlika, Novo mesto brez občin Poljanica in Črmošnjice, Črnomelj brez občine Planina naj napišejo: **Franc Šuklje, deželni poslanec v Kandiji**. — Volivci! Oddajte dne 14. maja složno svoje glasove za te može!

(Pozor volivci!) Vsak, ki je pravilno vpisan v volivnem imeniku, sprejme sedaj dve od politične gosposke (na deželi od okrajnega glavarstva, v Ljubljani od mestnega magistrata) izdani listi in sicer: a) **volivno izkaznico** (volivno »legitimacijo«) in b) **glasovnico**. Obe ti listini se dostavita vsakemu volivcu v stanovanje. Posebej je opomniti: a) **Volivna izkaznica** (legitimacija) izdana je od okrajnega glavarstva (v Ljubljani od mestnega magistrata) in vsebuje zaporedno številko dotičnega volivskega imenika, kraj, dan in uro pričetka volitve in pa ob kateri uri se bode glasovanje sklenilo. Nadalje ime in bivališče volivca. Stvar zaupnikov je, paziti na to, da prejme vsak naših volivcev v resnici izkaznico. Kajti izkaznico je treba pri volitvi pokazati in če je kdo ne pokaže, ga komisija izključi od glasovanja. Treba torej gledati, da izkaznico vsak naših volivcev dobi in jo potem dobro shrani in nikomur ne dá iz rok, naj jo kdo zahteva pod katerokoli pretvezo. Izkaznica se navadno po posredovanju občinskega urada dostavi v stanovanje volivca. Če bi pa kdo najpozneje 24 ur pred dnevom volitve ne dobil še izkaznice, naj gre sam ponjo. Kam? Na ono mesto, ki je določeno v posebnem razglasu. Ko se dostavlja izkaznice, se namreč obenem izda od gosposke poseben razglas, kje da je izkaznico dobiti, ako bi se vsaj 24 ur pred volitvijo ne dostavila. Toda volivce mora osebno iti ponjo.

Kaj storiti, če volivce izkaznico izgubi, če se mu uniči itd.? V tem slučaju se mora zglasti pri politični gosposki (okrajnem glavarstvu, v Ljubljani pa na magistratu) in zahtevati duplikat izkaznice. To pa je seve le mogoče, če je še dosti časa pred volitvijo. Na dan volitve bode le v redkih slučajih čas, pravočasno se priti do glavarstva in nazaj. Poleg tega bodo na dan volitev skoraj vsi uradniki kot volivni komisarji iz urada odsotni. Volivna komisija ali volivni komisar pa nima pravice, izdajati izkaznice.

Iz tega se vidi, kako važno je, paziti na to, da ima vsak naših volivcev v pravem času izkaznico v rokah in da jo dobro shrani, ker je v njej vtelesena volivna pravica.

Op. zaupniki naj tedaj z vso natančnostjo pazijo na to, da je vsak volivce naše stranke pred dnevom volitve v posesti pravilne volivne izkaznice (legitimacije). — Organizacija tozadevne kontrole ni težavna.

b) **Glasovnica**. Ta mora biti opremljena s pečatom tiste politične gosposke, ki je izdala izkaznico: na deželi pristojnega okrajnega glavarstva, v Ljubljani pa mestnega magistrata. Drugačnja kakor taka, od pristojne politične gosposke izdana glasovnica je popolnoma neveljavna.

Če bi kdo glasovnice pomotoma ne dobil, ali če bi se mu glasovnica zgubila ali pokončala, naj se oglasi za glasovnico pri okrajnem glavarstvu (v Ljubljani pri mestnem magistratu), na dan volitve pa pri volivnem komisarju, kjer dobi novo glasovnico.

Izkaznice in glasovnice naj noben naših nasprotnikom ne da iz rok. Ponavljamo še: Vsak volivce prinese seboj na volišče volivno izkaznico in pravilno izpolnjeno glasovnico. Ne enega ne drugega ne sme doma pustiti. Sicer se sam pripravi ob svojo volivno pravico. **Glasovnico odda volivce pri volivni komisiji, izkaznico le pokaže volivce pri volivni komisiji, potem pa zopet shrani**, kajti utegne jo še rabiti. Volivci naj pridejo pravočasno na volišče!

(Slajen shod v Šmarju.) Na povabilo dr. Šusteršiča zbralo se je večeraj popoldne do tisoč mož-volivcev v Šmarju pri Skrajcu. Dr. Šusteršič, ob prihodu prijazno pozdravljen, razvil je mej burnim odobravanjem zavednih mož program S. L. S. — Mej velikanskim navdušenjem je bila njegova kandidatura soglasno sprejeta. Neki mladi nevolivce, kojega ime za danes iz usmiljenja zamolčimo, osobito ker je še nedavno pri nekem ljubljanskem kanoniku priberal 50 gld., — je hotel »odgovoriti« dr. Šusteršiču. Toda ljudstvo ga ni hotelo poslušati in predlog, da naj se ga vendar posluša, je bil odklonjen z okroglo tisoč glasovi zoper štirinajst. Mej burnim smehom zbrane množice je moral govornik raz odra. Pri odhodu so volivci prirejali dr. Šusteršiču prirčne in viharne ovacije. Razun volivcev domače občine bile so zastopne občine Grosuplje — na čelu zavednih grosupelskih mož vrli župan in deželni poslanec g. Košak — št. Jurije, Lipoglav, Slivnica, Račna itd. Bil je velepomemben shod, ki je pokazal moško zavednost volivcev v tem delu volivnega okraja.

(Shod na Igu.) Večeraj se je vršil v »Društveni dvorani« na Igu shod S. L. S. Govoril je ob velikem navdušenju navzočih dr. Ivan Šusteršič, ki je razlagal težnje kmečkega stanu in načrt S. L. S., kako pomagati kmetu. Tudi ta shod je bila krasna priča zavednosti naših okoličanov.

(Krka.) Danes je govoril pri nas v šoli precej po prvi maši gospod Povše. Shoda se je udeležilo do 200 volivcev. Gospod kandidat je res krasno razvijal program naše stranke. Z veliko navdušenostjo smo sledili njegovim besedam. Prav hvaležni smo gospodu Povšetu za podučen shod. Imamo

LISTEK.

Nekoliko zgodovine ljubljanske stolnice — ob njeni dvestoletnici.

Priobčil J. S.-e.

Ne bo morebiti odveč, ako podamo kratko zgodovino postanka ljubljanske stolnice, ki obhaja letos 8. maja dvestoletnico svojega posvečenja. Podatki so posneti večinoma po zapiskih Janeza Gregorja Thalnitscherja (Dolničar?) pl. Thalberga iz l. 1701 sl. (Historia cathedralis ecclesiae Labacensis auctore Joanne Gregorio Thalnitschero j. u. d. Labaci anno MDCCCI.), ki so izšli v tisku l. 1882 v »Narodni tiskarni« v Ljubljani, deloma tudi po oklicu predstojništva stolne cerkve iz leta 1836 (Geschichte der Erbauung der Domkirche . . . und Aufforderung zu Beiträgen für den Ausbau der Kirchenkuppel).

Kjer stoji dandanes naša stolnica je baje stal za rimskih časov Fortunin tempelj; ko so namreč kopali za temelji škofovega dvorca, ki ga je Žiga Kristof Herberstein nekoliko prezidal, so našli v kamen vklesano podobo boginje Fortune.

Prvo cerkvico na čast sv. Nikolaju so sezidali — tako vsaj poroča Gregor Thalnitscher po tradiciji — čolnarji in ribiči v 7. stoletju. Seveda se je bržkone pri tej cerkvici tekom časa precej spremenilo. Tako so jo n. pr. leta 1356, Ljubljanci popolnoma prezidali.

Pod korom stare stolnice je bila ta cerkvica tudi naslikana. Slika nam je ohranila isti Gr. Thalnitscher. Bila je to, kolikor se dá sklepati iz slike, majhna cerkvica z elementi iz poznoromanske dobe. Imela je po pet oken ob straneh, spredaj vrata in tri okna, na strehi je pa jezdiel majhen zvonik. L. 1248. je bila pri tej cerkvi že župnija. Požar je dvakrat skoraj popolnoma uničil to stavbo: leta 1361. in 1386. Nato so to cerkev popolnoma prezidali in razširili; tako da je nastala prejšnja stolnica. Tudi ta stavba je dobila tekom stoletij drugačno obliko; tako so ji n. pr. leta 1519. prizidali stranske kapele; zadnji, ki je popravil talo staro stolnico, je bil škof Rabatta, ki je leta 1674 razširil brezbiten.

O stari stolnici nam je ohranil Gregor Thalnitscher precej podatkov. Predno so jo podrl, jo je dal njegov plemeniti brat, dekan Anton Thalnitscher po Karolu Martinuzziu natanko premeriti, napraviti tloris itd. Cela stolnica z zvonikom vred je bila dolga 153 čevljev, zidana je bila, izveniški kor, kolikor ga je razširil škof Rabatta, v gotskem slogu. Imela je tri ladje: gotskih stebrov, ki so nosili strop, je bilo 14. Stene so bile od vrha do tal okrašene s slikami. Tudi prezbitenij je bil okrašen (predno ga je škof Rabatta prezidal) s slikami, ki pač značijo duha tiste dobe; bili so namreč tu grbi plemiških rodbin: Turjaških, Ursinov, Lambergov, Barbotov, Rauberjev itd. Poleg tega je bilo v stolnici vse polno napisov in nagrobnih spomenikov različnih plemiških rodbin na Kranjskem, škofov in stolnih kanonikov. Spredaj je bil 164 čevljev visok zvonik s štirimi zvonovi. Vrata so bila

štiri; vsaka podolžna stran stolnice je imela po 10 oken, nad prezbitenijem je bilo veliko polkrožno okno; potlakana je bila stolnica z belimi in črnimi kamni, deloma samo z opeko. Stara stolnica je imela 12, predno so jo podrl 11 oltarjev. Glavni oltar je bil oltar sv. Nikolaja v prezbiteniju, kjer sta se obhajali vsak dan dve peti maši. Potem so bili sledeči oltarji: Sv. Trojice, sv. Jurja, sv. Andreja, sv. Barbare, Vseh svetnikov, Odršenika sveta, sv. Magdalene, sv. Križa, Krone M. B. in oltar B. D. M. na sredi cerkve, ki ga je pa dal škof Scarlich l. 1631. podreti.

Izmed slik omenimo le ono sv. Nikolaja, ki jo je dal napraviti l. 1620, škof T. Hren. V napisu, ki se je nahajal pod sliko, se imenuje Hren: . . . per Carnioliam et Inferiorem Styriam ad Draum usque fluvium reformatum. . . T. Hren je dal naslikati še več drugih slik. Sploh je bilo v prejšnji stolnici silno veliko slik, ne samo v ladji, ampak tudi v kapelah (znani dogodki iz življenja Rudolfa Habsb., sv. Stanislav Kostka, sv. Barbara, Moizes in Aron, dogodek iz življenja sv. Antona Pad., ko kleči osel na tleh itd.).

V kapeli Vseh svetnikov je bil pokopan Tomaž Hren, »Carnioliae amor et delici-um« . . . Nagrobni spomenik je imel sledeči napis: »Hac in tumba requiescit post labores Thomas Croen, episcopus Labac. S. C. M. consiliarius, ac Redemptorem meum hic expecto, carnis resurrectionem, et vitam venturi saeculi. Amen. Anno MDCIX.

Taka je bila tedaj prejšnja stolnica. Potrebami časa primerno so morali večkrat kaj prezidati in prizidati; tako je n. pr. dal l. 1519.

tržaški škof Peter postaviti v sredi cerkve že omenjeni oltar v čast M. B. in sv. Ane. Zob casa, hud potres (11. febr. 1699.) in bržkone precej slaba zidava so bili vzrok, da je jelo zidovje pokati in stolnica razpadati. L. 1670. so celo mislili, da se bo podrla. To je nagnilo tedaj vladajoče škofo ljubljanskega, Jožefa grofa Rabatta (1664—83), da je jel razmišljati, kako bi sezidal novo stolnico. Dal je že napraviti načrt, ki pa se je vsled brezbrzičnosti nekaterih faktorjev izgubil. In tako ni bilo nič s tem projektom. Dal je samo podaljšati prezbitenij in okrasiti veliki oltar z novo podobo. Šele Janez Anton Thalnitscher pl. Thalberg, brat Gregorja Thalnitscherja, ta idealni, za umetnost iz srea vneti mož, tedaj stolni dekan in generalni vikar ljubljanske škofije (glej životopis: »Dom in Svet«, 1901, str. 65 sl.), je jel znova resno misliti na novo zgradbo.

V privatnem pogovoru v prošnji 2. dec. 1699 je vnel za ta svoj naklep tedanjega prošta Janeza Prešerna, kanonika Janeza Pichi in Bogomira, grofa Polhograjskega in kamniškega župnika Leopolda Rasp. Z veseljem so sprejeli ti dobri možje ta nasvet in obljubili precejšnje prispevke.

O stvari se je posvetoval najprej stolni kapitelj in z navdušenostjo pritrdil Thalnitscherjevi nameri. Kanonik Jurij Wetstajn je koj podaril v ta namen zlato verižico, dar cesarja Leopolda. Seveda so o vsem tem takoj obvestili tedanjega knezoškofa Žigo Herbersteina (1683—1701); ta se ni le silno zanimal za novo zgradbo, ampak tudi obljubil, da jo bo z vsemi močmi pospeševal. Da se bo

le željo večkrat se udeležiti takih shodov, ki so zares podučni in koristni vsakemu kmetovalcu in delavcu. V znak hvaležnosti pa hočemo na dan 14. maja oddati vsi kot en mož svoje glasove gospodu Povšetju. Živio S. L. S. in njen kandidat g. Povše!

(Shod v Črnomlju.) Iz Črnomlja se nam poroča: Dne 5. maja so volivci sprejeli kandidaturu dvornega svetnika Šukljeja soglasno in navdušeno.

(Gojzd.) Včeraj jutraj smo imeli shod vseh naših volivcev pod predsedstvom domačega g. župana. Po poročilu dr. Kreka je predsednik pojasnil domače potrebe, zlasti da se mora v korist paši izpremeniti gozdni zakon.

(Stranje.) Ob 11. je pri nas na obilno obiskanem volivnem shodu poročal dr. Krek. Razvila se je živahna razprava, ki so pri nji posamniki povedali svoje želje posebno glede na lovski zakon in na planine.

(Mekinj.) Pri našem volivnem shodu, ki smo ga imeli popoldne ob pol 3. pod predsedstvom domačega g. župana, je razvil dr. Krek program S. L. S. Raznesla se je po kamniškem okraju govorica, da je menda v Šmartnem rekel, da mora biti cena živini manjša, žitu pa večja. Pokazal je, kako nezmisljeno je to očitjanje.

(Nevlje.) Za našo občino smo imeli voliven shod včeraj popoldne ob pol 5. Poročal je dr. Krek. Predsednik Jakob Virjent je v lepem govoru omenjal več točk, ki naj se zanje zanimlje bodoči državni poslanec kamniškega okraja.

(Volivni shod v Horjulu) se je izvršil v nedeljo po prvi sv. maši zelo lepo, nad 250 volivcev je bilo zbranih in so zelo pazljivo poslušali Gostinčarja, ki jim je govoril o pomenu volitev in razvil program S. L. S. Ko je spregovoril še župan Stanonik nekaj besedi, je dal predsednik g. župnik na glasovanje kandidaturu Gostinčarja, k je bila sprejeta soglasno.

(Volivni shod v St. Joštu nad Vrhniko) se je vršil v nedeljo, 5. t. m. dopoldne ob pol 12. uri v ondodni šoli ob navzočnosti približno 150 volivcev. Gostinčar je razvil program S. L. S. in je govoril o pomenu volitev. G. Jak. Malavašič je nastopil za nekatere nujne zadeve in priporočal kandidatu nastopiti za izvršitev. Govoril je tudi g. župan iz Polhovega gradca o razmerah cest v tem okraju, na kar je predsednik shoda č. g. župnik Lackmajer zaključil lepi shod. Pri glasovanju o kandidaturi ni bilo nobenega nasprotnika.

(Velik volivni shod na Vrhniki.) V tej nedelji liberalni trdnjavi se je vršil včeraj teden eden največjih in največjačastnejših volivnih shodov S. L. S. Na prostranem dvorišču in vrtu »Katoliškega doma« se je zbralo nad tisoč ljudstva, da posluša kandidata Jožefa Gostinčarja. Bili so sami pristaši S. L. S. Lenarčič je sicer obljubil priti in staviti vprašanja na kandidata, pa se je premislil in ostal doma. Došla sta tudi dva socija, a jih ljudsko navdušenje ni pustilo ostaniti, in sta jo odkurila. Shod je otvoril dr. Pegan, ki se je v daljšem govoru bavil z nastopajočimi strankami in njih kandidati. Izvajanja njegova so prišla do zaključka, da pošten, veren Slovenec ne more oddati svojega glasu komu drugemu kot kandidatu S. L. S. Nato se oglasi kandidat Jožef Gostinčar, ki v lepem poljudnem govoru ob razloži strankin program in svoj načrt delovanja. Za njim povzame besedo dr. Pegan, ki pojasnjuje glavne točke kmečkega programa S. L. S. Na poziv dr. Pegana so se oglašali volivci sami z raznimi vprašanji in željami. Na vse so dobili odgovore in pojasnila, ki so splošno zadovoljila. Povedalo se je ljudem čisto odkrito, kaj se bo dalo zanje takoj in kaj šele v doglednem času storiti. Končno je še horjulski župan Stanonik navduševal volivce za S. L. S. in ne kandidata. Shod je trajal skoraj cele tri ure, a je ljudstvo vztrajno in pazljivo poslušalo govornike ter jim burno ploskalo. Po zahvalnih in bodrilnih besedah g.

kapl. Sušnika ter zaključnem govoru dr. Pegana, so se volivci razšli z obljubo, da volijo vsi samo Jož. Gostinčarja. Strašili so po Vrhniki tudi Dragotin Hribar, kandidat liberalcev Gruden in Premerstein, toda na naš shod si niso upali.

(Na Dobrovi) pri Ljubljani se je včeraj vršil mnogoštevilno obiskan shod S. L. S. Govorila sta dr. Schweitzer in domači gosp. kaplan.

(Sijajen shod v Žireh.) V soboto, dne 5. maja se je vršil v Žireh veličasten volivni shod S. L. S. Zborovalcev je bilo nad 200. Ob pol 1. uri otvoril shod Gostinčar in naprosi za predsednika g. župnika Laha iz Gore. — Gostinčar je nato razvil med vednimi medklici liberalcev, posebno Julčeta iz Idrije, program S. L. S. in pojasnil veliki pomen sedanje državnozborske volitve. Za njim je nastopil župan Stanonik iz Horjula, ki je liberalcem delil krepke zausnice. Med njegovim govorom so se liberalci zagnali proti mizi in nekaj naših je bilo v nevarnosti, toda plačalo se jim je krepko. Ko se je napravil zopet red, je govoril Stanonik dalje. Ko je končno pozival predsednik liberalce, naj se kdo oglasi, se ni nobeden hotel oglašiti. Nato je dobil besedo Kristan iz Idrije, ki pa vsled protesta naših ni mogel govoriti, in ko je izrekel nekaj žaljivih besedi, mu je vzel predsednik besedo. Nato so jo odkurili liberalci in socialni demokrati z zborovališča med največjo zabavo naših zborovalcev. Z gromovitimi živjo-klici je bila sprejeta kandidatura Gostinčarja.

(Kandidat S. L. S. gosp. Janko Hočvar) je imel včeraj shoda v Veliki Dolini in na Čatežu ob Savi.

(Blamirani Žirovnik.) Shod, ki ga je sklical včeraj magistratni policijski uradnik Jančigaj v imenu patra Vodnika na Ježici, je jasno pokazal, kako malo se primejo ljudi slavospevi, ki jih piše neodvisni kandidat Janko o svoji markantni osebi po »Narodu« in »Učiteljskem Tovarišu«. Otvoril je shod g. Jančigaj, kateri je med znanimi frazami o dr. Susteršiču čital »Novo Dobo« in »Učiteljskega Tovariša«, da kmetije izpoznajo, kako sodijo o kandidatu drugi (?) ljudje. Ko je bral o slavnem Žirovnikovem pevskem zboru, so se kmetije muzali, ker jim je še znana iz »Domo-ljuba« pesmica, ki jo isti njemu v čast popevajo po St. Vidu. — Nato se je predstavil g. kandidat, ter prav po Hribarjevo slavil svoje plodonosno (?) delovanje v St. Vidu. Potem je pa povedal nekatere točke iz programa S. L. S., a ker je dostavil zraven nekaj »svojega«, je stvar izgubila pravi pomen in pajzliv poslušalec je dobil vtis, da hoče g. Žirovnik poslušalce le pošteno nafarbat. To so spoznali tudi kmetije in delavci, katerih je bilo do 50 na shodu in so z Žirovniku ne-ljubimi opazkami dajali duška svoji nevolji. Govoril je o zajcih (o svojih), o zemljiškem davku, o vojaščini, o obrtnih vajencih in zlasti o učiteljskih plačah. Nazadnje je dejal: »Programa vam obširnega ne bom razvijal, ker to je moja kandidatura«. (Sedaj imamo že dva gg. Programa!) Ko je končal, sta mu samo dva aplavdirala. — Nato je govoril kmet Verbič proti Žirovnikovi kandidaturi. To je gospode spravilo v jako neljub položaj, zlasti ker so mu vsi pritrievali. K besedi se je oglašil še mizar Erman, a g. Jančigaj mu je ni hotel podeliti, kar je povzročilo med poslušavci precej hrupa. Govoril je potem še g. Drenik o šolstvu in shod se je zaključil ne da bi se dala Žirovnikova kandidatura na glasovanje. Na shodu, ki je trajal trideset ur, se je lahko g. Žirovnik prepričal, da iz njegove moke ne bo kruha in da se le smeši s svojo kandidaturo.

(Žirovnikovi vrabčiči.) Doslej je bil zajec tisti, na koleda je g. Žirovnik obračal pozornost; včeraj smo pa slišali tudi o vrabčičih. To je bilo pa takole: Pri Žibertu na Trati je sklical shod — to se reče: Hribarjeva policija v osebi Jančigaja ga je sklicala in g. kandidat Janko je z vso privlačno silo svoje duhovite govornice pripovedoval strmečim poslušavcem o vrabčičih. — Shod, ki je bil napovedan

ob 5. uri popoldan, je otvoril g. Jančigaj ob pol 6. uri, ker je vendar upal, da se bo do tedaj nabralo kaj neodvisnih volivcev, ter podelil besedo g. Žirovniku. G. kandidat je oni dan naročil pri g. kaplanu »Slovenca«, in ne brez uspeha. — V tem kratkem času je postal »klerikalec«. Iz »Slovenca« je iz raznih govorov naših kandidatov skrpual neki program in ga sedaj kot svojo robo prodaja po ljubljanski okolici. Vselej pa pridene zraven kakšno novo svojo famozno idejo. Tako je včeraj k že znani deklamaciji dostavil: Kranjska dežela je »foglovž«, v katerem so sami vrabčiči; treba je, da pride tja še kaj drugih tičev. Da, tako je, gospod Žirovnik! Magistrat ljubljanski je tisti foglovž, iz katerega letajo vrabčiči — a la Jančigaj — celo v St. Vidu, — no, 14. maj bo že naučil te vrabčiči! Žirovnik je govoril o gnojnici, katero naj kmetije vozijo na njive, ter se s smešno samohvalo bahal koliko je že storil za St. Vid. Gnojnico liberalno so naši kmetije že zvozili na njive, njegova samohvala pa lahko tudi njega spravi med gnojnice, če bo dosti rogovilil. Kmetije naši niso tako neumni, da ne bi spoznali kdo dela zanje. Ali ni smešno, če se bahate g. Žirovnik, da ljudstvo izobrazujete; to je vendar vaš poklic. A ta izobrazba ni taka, kakor se hvalite, o tem nam pričajo ne baš nežni sadovi in vaši dopisi o »zauber puncih« v »Slovenskem Narodu«. Pojte se solit s svojo požrtvovalnostjo. Šentvidci smo je siti! Sicer pa nam Žirovnikova kandidatura in zlasti včerajšnji shod ne dajeta prilike razburjati se: Na shodu je bilo 42 oseb, med njimi 15 nevolivcev in nekaj socialistov. Našega poročevalca niso pustili na shod, v St. Vidu in v Dravljah dobi morda Žirovnik 20 do 30 glasov; toliko mogoče tudi drugodi. Živio!

(Pobožni kandidat Žirovnik.) Na včerajšnjem shodu se je hvalil kakšen kristjan je. Dejal je, da ni proti veri in duhovnikom, kar kaže dejstvo, da je povabil na shod g. kaplana. Informirali smo se o tem in izvedeli, da je gola neresnica. G. Žirovnik, kako se pravi takemu, ki neresnico govori? ...

(Čopov shod na Jesenicah) včeraj popoldne je bil klaverni in smešen. Med krščanskim naukom so se pričeli zbirati v Schreyjevi gostilni poleg Schreya župan dr. Kogoj, Humer, Bizjak, Ratičan, Bokal, Kapus, kmet vseh kmetov Gregorjevec, Berglez, župan s Koroške Bele, Potočnik in prišel je tudi Žumer z Javornika. Duše liberalnih Jesenčanov Fabina ni bilo na shodu. Pričeli so prihajati na shod tudi naši in pa socialni demokrati, med katerimi se je kar poizgubila liberalna četica, ki je privdrala tudi iz Radovljice na shod. Liberalni cirkus, pardon shod, je otvoril liberalni kandidat Čop, ki je, ko je predlagal predsedstvo, povedal, da naj glasujejo le liberalci. Vzdignilo se je nekaj liberalnih rok in izvoljen je bil glavni poveljnik gorenjskih liberalcev, radovljiški Vilfan, ki je podelil besedo liberalnemu kandidatu Čopu. Komaj je Čop odprl modra svoja usta, pa so bili že na vrsti farji. Nato si je pa mislil kandidat, kajli se bom še mučil in pričel je po Hribarjevem zgledu čitati program narodno-napredne stranke. Izpustil je iz njega, kar mu ni bilo všeč in si tako po Hribarjevem zgledu zopet ustvaril lastni program. Govoril je za njim radovljiški dr. Vilfan. Značilno se nam je zdelo, ko je pripovedoval, da ni za razpoko, za katero so pač liberalci drugod. Fejst je govoril »kmet vseh kmetov« Gregorjevec, ki je pripovedoval, da je imel svoj čas pekarijo, končal pa je svoj govor: Jest ne znam govoriti, zdej naj pa drugi. In mogočni Schrey je na tem shodu odkril svoje za delavstvo vneto srce. Povedal je, kar delavstvo že dolgo zahteva, da je potrebna lekarna na Jesenicah. Župan dr. Kogoj je pa govoril o zahtevah zdravnikov. Besedo je želel gospod Peter Rozman, a so mu povedali, da je ne dobi. Čopovo kandidaturo je dal na glasovanje radovljiški dr. Vilfan in sicer je povedal, naj dvignejo roke le somišljeniki in ko je pozval nasprotnike na protiglasovanje, je pristavil,

da imajo pravico protiglasovanja le liberali. Pravi cirkus, so rekli udeleženci, ko so začeli zborovanje in pristavljali, da bo vle Cop 14. majnika na Jesenicah ploh! Liberalcem se odgovori na shodu volivcev S. L. dne 9. t. m. ob 4. popoldne v »Delavski domu«.

Stajerska.

(Volivni shodi »Kmečke zveze«) so v St. Rupertu nad Laškem, Šmarjeti, Grabnu in Vidmu in posebno v Globokem so izvršili vspehi. Kandidatura dr. Benkoviča je bila posod soglasno sprejeta.

Druge dežele.

(Reklamacije na Dunaju.) Skupno število reklamacij na Dunaju je: 22.642 oseb je zahtevalo, naj se jih vpiše v volivni imenik, 16.836 osebam so ugodili. Izreklamiranih je bilo 15.704 osebe, od teh reklamacij je bilo resničnih 11.687.

LAZI O PRESTOLONASLEDNIKU.

Nadvojvoda Jožef je rekel več ogrskim plemenitašem, da se čudi prestolonaslednik, ker trde o njem, češ, da sovraži Mažare. To nadvojvoda Franca Ferdinanda boli in ga je zato pooblastil izjaviti, da te vesti niso resnične in da so neutemeljene.

NAGODBENA VPRAŠANJA IN TRGOVSKE ZBORNICE.

Beck je zaslial 4. t. m. zastopnike trgovskih zbornic z ozirom na nagodbena vprašanja z Ogrsko. Beck je obvestil odposlance o perečih vprašanih. Odposlaništvo je izjavilo, da je zadovoljno z njegovimi izjavami in vzelo z zadovoljstvom na znanje, da hoče zastopstvo obvestiti o podrobnostih dogovorov.

PROTI KRISTJANOM NA KITAJSKEM.

V Ravalpinaiju je bil velik shod. Nastopali so na njem proti Evropecem in proti angleški vladi. Po shodu so nastali nemiri. Policija ni imela nobene moči in so jo porazili. Nato so razurili policijsko poslopje. Uporniki so nastopili tudi proti kristjanom. Misijonarji so veliko trpeli. Zažgali so uporniki misijonsko šolo in mnogo misijonskih poslopj.

SESTANEK ITALIJSKEGA KRALJA Z AERENTHALOM.

Italijanska kraljica Helena je nevarno obolela. Malone vsak dan jo trese mrzlica. Ko nastane ugodno vreme, se preseli kraljica v Baccinigi, kjer se sestane z avstrijskim zunanjim ministrom Aerenthalom.

ZOPET NAPAD NA GUATEMALSKEGA PREDSEDNIKA.

Dne 3. t. m. so odkrili zopet nov podkop, po katerem so nameravali ubiti guatemalskega predsednika. O prvem ponesrečenem napadu na predsednika smo poročali.

POIZKUŠEN NAPAD NA ANGLEŠKEGA KRALJA.

Med potovanjem angleškega kralja v Pariz so najbrže anarhisti pokvarili kolesa tako, da je malo manjkalo in bi bil nastal požar. Napad so pravočasno opazili.

Dnevne novice.

+ Za častnega občana je imenovala občina Srednja vas svojega župnika č. g. Jan. Berlica.

+ Imenovanje. G. Ivan Okretič, višjesodni svetnik v Trstu, pridelen generalnem državnemu pravdnistvu, je imenovan generalnim odvetnikom najvišjega sodišča.

— Planinska podružnica v Kranju priredi v letu 1907 sledeče društvene izlete: 1. Kranjska Grmada-Otožec-Loka dne 12. maja, oziroma 26. maja, ob pol sedmih odhod iz Kranja, ob treh popoldne prihod v Škofjo Loko. 2. Kranjska Besnica-Nemilje-Selca-Loka dne 9. junija, oziroma 16. junija, odhod ob šestih jutraj; zbirališče Savski most. 3. Dne 29. in 30. rožbiral je potrebnega denarja, hodil je na Ig gledat apnenice, da bo dovolj apna pripravljene, in se posvetoval s kamnoseki, kje bi dobil lahkega in cenenelega kamena za svod; in k sreči so odkrili tak kamen ob vznožju Grada. A nekaj je pa dekana vendar dražilo, to namreč, da je takrat v Ljubljani vse zidalo. jezuiti so lepšali svojo cerkev in popravljali zvonik, franciskani so tudi nekaj popravljali zunaj cerkve, klarise so zidale kapelo Srca Jezusovega in avguštinci so gradili zid okolo svojega vrta; ravno vsled tega je pa bilo vse dražje: material in delavci — in to ni bilo všeč dekanu.

19. aprila 1702 so zopet začeli zidati. Kot kak znak srečnega začetka so smatrali to, da potres 19. aprila stolnice prav nič ni poškodoval. 27. septembra je bila polovica stolnice (glavna ladija) nekako dozidana in 28. septembra so jeli tesarji postavljati streho. Delo v tem letu je zaključil Mih. Zamrl, ki je v novembru podrl še stoječi del stare stolnice, prezbitერი.

V l. 1703. je zidanje silno oviralo slabo vreme, zlasti deževna pomlad in jesen. Najprej so izkopali in odpeljali nerabni material podrt stolnice. Z velikimi slovesnostmi je 18. jun. škof posvetil in vložil vogelni kamen.

Ker je dekan sklenil postaviti v tem letu en del oboka nad že dovršenim delom stolnice, ometati notranje in zunanje stene ter pričeti s slikanji, — je moral iskati izvežbanega slikarja, a vedel ni, kje bi ga dobil. Dekan povabi slovečega jezuita Andr. de Puteis (Pozo), a ta je odklonil ponudbo, ker je bil z delom preobložen. Dekan se je moral drugam obrniti. Tedaj mu nasvetuje Jan. Andr. Čop-

nova stolnica zidala, to je bila gotova stvar. Najprej so razposlali na vse župnike v škofiji poziv k prispevanju za novo stolnico.

Lotiti se je bilo ogromnega dela; umljivo, da je marsikdo skušal Thalnitscherja pregovoriti, češ, kje vzeti denarja in druge potreščine. A vedno mirni in premišljeni dekan se ni dal oplasti; on je bil popolnoma na mestu, da izvrši to častno nalogo, ki jo je prevzel; zaupajoč v božjo previdnost se je lotil zidanja nove stolnice in to nalogo, ki si jo je postavil, tudi častno izvršil.

Najprej je bilo treba rešiti vprašanje, ali naj se stara cerkev popolnoma podere, ali naj se pusti prede nekaj leti podaljšani prezbitერი? Potem, ali naj bo obrnjena nova cerkev proti škofiji ali na cesto? — Vsi so bili za to, da se stolnica popolnoma iznova sezida. Ker so bili prejemniki sprva pičli, so pustili kor, a pozneje so tudi kor znova sezidali. Splošna želja je bila tudi, da naj bo nova stolnica obrnjena na cesto, a razne zapreke niso dopuščale te pozicije: Že tla ob Ljubljani so se zdeli premehka in bali so se stroškov za zabijanje kolov v tla; napoti so bili škofovi hlevi, stanovanja vikarjev in zakristana, šola, ki bi se morala podreti; pa tudi magistrat bi stavil zapreke, ker bi ne imel pripravnega prostora za seje itd. Zato so sklenili naj gleda nova stolnica po strani šegi vzhodu.

Dekan Thalnitscher je hotel sezidati čedno cerkev, dostojno škofijsko stolnico; zato je obrnil sedaj vso svojo pozornost na to, da dobi pošten načrt, izvršne arhitekta in solidne delavce. Posvetoval se je z izbornim arhitektom, kapucinskim bratom Florencijanom,

Karлом Martinuzzijem, Frančiškom Ferrato, Mih. Samerlijem i. dr. Martinuzzi je napravil načrt za novo stolnico, a Thalnitscher mu ni zaupal in tudi izročil dela pri novi zgradbi, in po pravici: lovski grad grofov Turjaških, ki ga je sezidal ta mož, je namreč že tedaj jel razpadati in bati se je bilo, da se v kratkem podre. Florencijan je napravil kar dva načrta s kupolo, a ta je odšel iz Ljubljane v Varaždin, kjer je kmalu potem umrl. Florencijanovemu zelo podoben načrt je napravil F. Ferrata (iz Milana). Novoimenovanemu škofu ljubljanskemu, grofu Ferdinandu Künburgu, ki se je tedaj mudil v Rimu, je Thalnitscher takoj poročal o nameravanem zidanju in mu poslal teorih in opis stolnice. Škof Künburg se je koj zavzel za novo zgradbo in se posvetoval z rimskimi arhitekti, zlasti z slovečim Andrejem de Puteis S. J., imenovanim »Pozo«. Leto je napravil na škofove stroške lep načrt za novo stolnico — in po tem načrtu so začeli zidati.

Zadnje sta vodila Ferrata in Samerli (Zamrl? pozneje Samerli) Zamrl in Fr. Bombasi. Bombasi je namreč stopil na mesto Ferrate. Ta je namreč hotel sam voditi vso zidavo in zato se je sprl z Zamrlom; posledica je bila, da je v svoji trmi popustil delo in ga pozneje tudi dekan ni hotel več sprejeti, dasiravno se je jel kesati.

Delo se je torej pričelo. Precej materiala, lesa, kamena, apna, so navozili že v letu 1700. 3. aprila l. 1701 je bila ob priliki svetega leta, zadnja pridiga v stari stolnici; pridigoval je Matija Paradižič S. J. 5. aprila so zaključili službo božjo in prenesli sv. Rešnje Telo v po-

leg stolnice (na mestu današnjega župnišča) stoječi oratorij sv. R. T. (Oratorium Corporis Christi). 6. aprila so iznesli cerkveno opravo in nagrobne spomenike. (Nagrobne spomenike Lambergov so izročili tedanjemu pasavskemu škofu, kardinalu grofu Jan. Filipu Lambergu). Do 14. maja je bila cerkev izvečine podrt; do 6. junija so pa izkopali temelji. Med tem časom je pa Ljubljana izgubila svojega škofa. Grof Žiga Krištof Herberstein je namreč resigniral in se podal v Perugio, kjer je vstopil v kongregacijo sv. Filipa Nerija. Njegov naslednik grof Künburg, ki se je kot solnograški kanonik mudil v Rimu, je dal, kakor smo že omenili, tedaj napraviti nov načrt za stolnico. 6. junija so tudi vložili temeljni kamen. Novi škof, ki se je sicer bolj malo mudil v Ljubljani, je došel meseca avgusta v svojo rezidenco in obljubil svojo podporo pri zidavi stolnice, sicer je pa nadzorstvo popolnoma prepustil dekanu.

Ko je temelj stal, so hitro naprej zidali. V zid so vžidali na zunanjih straneh precej spomenikov iz stare stolnice in stare Emone. Na pročeljni strani je vzdano iz kamna izklesano obličje Odršenikovo (iz prejšnje stolnice). Gregor Thalnitscher je namreč opazil, kako so zidari vse ostanke iz stare cerkve, tudi umetniške vrednosti, uporabljali kot material za zidavo, zato je hotel, da se ohrani vsaj nekaj intako so to glavo »me hortatore«, kot sam pravi, vžidali na pročeljni strani. Da bi bili zidovi tem trdnješi, so porabili tudi veliko vina, ki so ga primešali v mort. Ko so dozidali stavbo do zgornjih oken, so meseca oktobra zaključili delo za leto 1701.

Po zimi pa Thalnitscher ni miroval; na-

nika Črna prst-Savica; odhod 28. junija ob pol eni popoldne, oziroma petih popoldne z gorenjskim vlakom. 4. Dne 14. julija, oziroma 21. julija Stol. 5. Dne 17. in 18. avgusta Višarje. 6. V prvi polovici septembra Triglav.

— **Nesreča na cesti.** V nedeljo sta trčila na novomeškem trgu dva vozova skupaj. Eden teh vozov je baje močno poškodovan. Raz drugi voz je padel voznik.

— **Slovenske vesti iz Amerike.** V Clevelandu je streljal Josip Zidar na svojo ljubljeno, ker je odločno odklanjala vse njegove ljubezenske ponudbe, vendar je k sreči ni zadel. Zidar pride pred porotnike. — V mestni bolnišnici clevelandski je umrl Josip Papež, star 45 let, doma iz Žužemberka na Dolenjskem. — V Ellyju (Minn.) so pri občinskih volitvah dobili Slovenci večino v mestnem odboru. — V Ellyju so se poročili g. Puš z gđ. Tkaleč in g. Jos. Erzar z gđ. Marijo Baceli. — V Mochavki (Mich.) se je v rudniku ponesrečil pri nakladanju rude J. Pescel.

— **Umrl je v Škofji Loki** c. kr. sodnijski kancelist g. Mat. Logar.

— **Prememba posesti.** Mesar in gostilničar g. J. Javornik v Kandiji je kupil posestvo vdove g. Windischer, ki se preseli v Ljubljano.

— **Samomorilca našli.** V gozdu na Rožniku so v soboto popoldne našli obešenega 52 let starega posestnika Janeza Perkota iz Spodnje Šiške, katerega so pogrešali od 26. aprila t. l. Perko se je že dvakrat poizkusil obesiti, a ga je takrat rešil sin.

— **Sostro.** Z veseljem in z otroško ljubeznijo je sprejela župnika soštrška svojega novega gospoda župnika Ivana Molj. Lepo okrašena cerkev, toliko ljudstva pri pozdravu in pri podoknici gospoda župnika lahko prepriča, da so srca župljanov sprejemljiva za vse dobro. Bog daj obilo blagoslova celi župniji!

— **Voda v bohinjskem železniškem predoru.** — Delo v predoru. Iz Bohinjske Bistrice se nam poroča: Na 108 kompad — v drugem kilometru teče mrzel studenec, prav za prav potok z navpičnim in stranskim pritiskom v predor. V deževnem vremenu redno narašča in še z večjo silo drvi skozi za odtok napravljene vdolbine oboka naravnost na železnični tir. Mrzel — neprijeten poliv in šum tega pozemelskega potoka je čutil vsak vlak v predoru. Ker je pritisk postajal vedno močnejši in je deroča voda zidovje oboka vedno bolj razjedala, bati se je bilo prej ali slej nesreče. Treba je bilo misliti, kako ta nedostatek odpraviti. Vodstvo grajenja železnice je kočljivo delo poverilo g. inženirju Hontschicku. Pod njegovim spretnim vodstvom izstreljali so delavci nov stranski rov, dolg 13 m. Koncem istega krenili so polagoma poluokrožno proti jugu kvišku ter dospeli z novim rovom tri metre nad predorom. Tu je počil zadnji strel. In glej! Voda je zadržala s tako silo po novem stranskem rovu, da so delavci z g. inženirjem komaj ubežali v predor. Za njimi se je valilo kamenje in gromoz. — Nad novo vdolbino gore sliši se bobnenje padajoče vode; biti mora v notranjosti gorovja velikanška podzemeljska jama.

— **Otrok utonil.** — **Mati pri reševanju se zastrupila.** Včeraj popoldne se je prevrnil na llovici mal otročji voziček v katerem je ležal osem mesecev stari otrok posestnika Franceta Dolinška. Voziček je stal v bližini vode. Blizu je prišel dve leti stari Dolinškov otrok, ki je voziček z osem mesečnim otrokom rinil 50 korakov naprej in ga prebrnil v jarek. Otrok je pal iz vozička v vodo in utonil. Ko je mati prinitela reševati otroka, zadela je z ного ob neko stvar in si zastrupila kri. Otroka so prepeljali v mrtvašnico, nevarno bolno mater pa v bolnico.

— **»Deseti brat« na Dunaju.** — Kakor se nam poroča, bode uprizorilo slovensko katol. izobraževalno društvo »Straža« na Dunaju dne 12. maja prvič na odru češkega Narodnega Doma (XV. Turnergasse 9) znano narodno igro »Desetega brata«. To je že tretja slovenska narodna igra, ki jo je to vrlo delujoče društvo spravilo na oder. Prvo leto »Rokovnjače«, lansko pomlad Finžgarjevega »Divjega lovca« in to pot »Desetega brata«. Ni nam treba povdarjati pomena teh predstav za dunajsko slovensko kolonijo. Kdor je bil pri prvi predstavi Rokovnjačev, ko se je trlo občinstva, ta je živo čutil, da se je s tem poskusom udomačiti slovenske gledališke predstave na Dunaju, izpolnila velika vrzel. Vkljub velikim težavam, ki se ima z njimi boriti »Straža«, se vendar ni vstrašila nadaljevati začelih predstav, ker ima trdno nado, da bodo vsi dunajski Slovenci brez razlike vedeli ceniti njeno plemenito prizadevanje. — Največ zaslug za te predstave si je steklo akademsko društvo »Danica«. Ta je prva izprožila misel za te predstave in tudi letošnja prireditelj se more izvršiti le s požrtvovalnim sodelovanjem njenih članov. — Ali niti »Straža« niti »Danica« ne bodeta mogli vztrajati pri začetnem podjetju, ako dunajsko slovensko občinstvo obilno ne pride k predstavi, in tako gnotno pomore v pokritje velikih stroškov, ki jih stane predstava. Cene prostorov: I. vrsta miz 3 K; II.—IV. vrsta miz 2 K; V.—VII. vrsta miz 1 K 40 v; VII.—XII. vrsta miz 1 K; galerijski sedeži 1 K; stranski sedeži 1 K; stojšča 60 v. — Začetek točno ob polu 7. uri zvečer. — Blagajna se odpre ob 5. uri. Vstopnice se dobivajo v akad. društvu »Danica«, VII., Lange gasse 16, Th. 6; ali pa zvečer pri blagajni.

— **Poročil se je** v Gorici črkostavec g. Mohor Jenko z gospodično Amalijo Jug. — S Sela poročajo, da se je ondi poročil g. Josip Grošelj, podobar, z gospodično Tončko Markelj iz Kalic.

— **Ljubzenska tragedija v Vidmu.** — Umor in samomor. V noči od 2. na 3. t. m. je 44letni kapitan trgovinske mornarice Anton Usigovich v nekem hotelu v Vidmu ustrelil neko dosedaj še neznano žensko in potem samega sebe. Našli so ju drugo jutro oba mrtva. Usigovich je bil oženjen. Stanoval je z ženo in 5-letnim sinčkom Manlijem v hiši št. 16 v ulici Gatter. Bil je že skoraj pol drugo leto brez službe. Slednjič je bil našel službo, kakor drugi kapitan na parniku »Dorothea« tvrdke Premuda. Predvčerajšnjim, dne 3. t. m. se je imel ukrepati na ta parnik. Dne 2. t. m. v jutro je pa odšel od doma rekši, da gre na parnik in da se na vsak način vrne zvečer domov. Mesto na parnik, je pa z neko žensko odšel z vlakom v Videm. Njegov prvotni namen je bil sicer iti v Gorico, ker so nošli pri njem vozni listek do Gorice, a med potjo se je premislil in peljala sta se z ono žensko do Vidma. Žena je zastoj čakala v četrti zvečer in v petek ves dan. Slednjič je zvedela o groznem dogodku.

Ljubljanske novice.

Ljubljanske volivne.

I.

Visoka je gora, še višji je klanc; »Program« pa nikoli ne bo naš poslanec!

Na Gorenjskem je fletno, k' so visoke gore; zastoj magistratovc zanj brusijo pete.

Prelepa je cvanegarca, še lepši zvenklja; »Program« pa ostal bo lepo fletn doma.

II.
Ivan Hribarjeva.
En hribček bi kupil
bi trte sadil;
volivce bi vabil
in sam bi ga pil.

Pa vražja postava
tako govori:
kdor volivce napaja,
ta ričet dobi.

lj Liberalci hočejo slepariti. — **Pozor volivci!** Liberalci hočejo na nečuten način slepariti. Prihodnji ponedeljek se prično volivcem dostavljati uradne izkaznice in glasovnice. Liberalci so izdali parolo, naj njihovi agitatorji gredo za uradnimi raznašalci in volivcem vzamejo izkaznico in glasovnico, potem pa prinese 14. maja nazaj izkaznico in glasovnico, katero med tem že izpolnijo z imenom magistratnega kandidata! Prosimo, da se nam vsak tak slučaj naznani, da taki agitatorji okusijo zakon v varstvo volivne svobode. Take roparje volivne svobode vrzite skozi vrata! Drug liberalen maneuver je ta: nekateri liberalni gospodarji hočejo pridržati svojim uslužbencem izkaznice in glasovnice in jih šele 14. maja izpolnjene vrniti. To hoče znani nam »gospod« napraviti tudi pri užitinskih paznikih. Svarimo pravočasno pred takimi eksperimenti vse liberalne gospodarje, ker bomo proti volivnim sleparjem brezobzirno nastopili. Vsak volivec mora dobiti izkaznico in glasovnico v roke, kdor mu jo vzame in ga terorizira, bo zaprt. Zakon stavlja pod strogo kazen vsako nasilstvo, s kojim hoče kdo uplavati na volivca, naj si bode nasilstvo posredno ali neposredno, naj obstoji v dejanju ali preteju. Zakon o volivni svobodi zabranjuje tudi maščevanje radi tega ker se volivec ni udal vplivanju in je volil po svojem lastnem prepričanju. Povdarjamo, da je volitev tajna in da nihče ne sme kršiti tajnosti volitev. Vsako najmanjše nasilstvo naj se nam sporoči. Ne uradnik, ne gospodar, ne podjetnik ne sme pritiskati na svoje podložnike, posle in uslužbence, da volijo proti svojemu prepričanju. Če bi kdo le količaj poizkušal pritiskati na koga, ali mu groziti, ali oškodovati ga, mu bomo preskrbeli za nekaj tednov ričeta in naj si bo to kdorkoli. Vlado pa pozivamo, naj najodločnejše brani volivno svobodo!

lj Legitimacije za državnozborsko volitev so se pričele za Ljubljano danes raznašati. Volilni čas je določen sedaj od 8. dopoldne do 2. popoldne. Magistrat je tudi to pot ustrelil priljubljenega kozla, ker je prvotno določil za volitev samo od 8. do 12. ure. Čim več »svetnikov« na rotovžu, tem večja konfuznost »zgoraj«!

lj Hribarjeva blamaža v Trnovem. Shod magistratovcev na Opekarski cesti. Za včeraj popoldne so sklicali magistratovci volivni shod na Opekarsko cesto v gostilno Steiner in sicer za »somišljenike« v trnovskem in krakovskem okraju. Toda Trnovci in Krakovci so preveč pošteti, da bi šli na magistratni shod in reševali magistratno stranko propada. Na shod se je pripeljalo in prišlo kakih 90 oseb. Izmed teh pa ni bilo 20 Trnovcev in Krakovcev, ako seve izvzamemo liberalne agitatorje a la Potisk in Briski. Prišli pa so na shod liberalni uradniki in sluge, uradniki »Mestne hranilnice«, banke »Slavije« in »Kreditne banke«. Ako še povemo, da je prišel tudi Rohrmanov Viki, Bolčev Pepe, Predovič in vsa Tičkova žlahta, smo pri kraju z udeležniki, vedno ene in iste osebe poizkušajo reševati potaplajočo se magistratno barko. G. župana je pripeljal kavarnar »Narodne kavarne«, Krapeš. Hudomušneži pravijo, da je Krapeš zato kočiral, ker župan in njegov kočijaž ne znata na Gmajno, ker še nikdar nista bila tam. Naših somišljenikov niso pustili na shod. Ko je prišel naš poročevalec in se legitimiral, ga je

neki uradnik »Mestne hranilnice« in častnik Trtnik na surov način sunil v prsi. Ta surov čin bomo že poplačali liberalni stranki, gospod župan je pa lahko ponosen na takega junaka, katerega so celo »Sokolci« klofotali v Zvezdi. Sedaj liberalni agitator Pajsar je sunil g. Štefana Jurja surovo v prsi. S tako »naobrazbo« je paradiral Hribar v Trnovem. G. župan se je tudi s policijo dobro zavaroval. Na vsakem vogalu je stal kak stražnik, na Mivki v neki hiši so bili skriti pa kar trije. — Pred zborovališčem se je zbralo na stotine Trnovcev in Krakovcev, ki so glasno protestirali, da bi liberalci hodili sedaj ob volitvah na Gmajno, drugače jih pa nikoli ni. 14 let ni bilo župana na Gmajni in po volitvah ga tudi ne bo. Tudi v gostilni pri Kotniku je bilo nad 200 naših somišljenikov, ki so se smejali mimoidočim liberalcem. Shod, na katerem ni bilo 20 trnovskih volivcev in ki je trajal slabo uro, je otvoril Trstenjak, ki je govoril nekako tako-le: Prečastiti volivci! Zbrali ste se danes v mnogobrojnem številu na tem shodu, da tako počastite našega »prevzvišenega« kandidata Hribarja. Ta udeležba je dokaz, kako ga ljubite. Hribar je čistih rok, da, pred očmi imate »najčistejši kristal« iz katerega se blišče njegova velika dela. To je mož, ki bo rešil Ljubljano klerikalnega zmaja. Nato se je mož vrgel na dr. Šusteršiča in pravil, da je ves od »žlindre umazan«. Govoril je nato »cekin«, »program«, »kristal«, Nj. Prevzvišenost, kandidat Ivan Hribar: Slavni možje, volivci! Pohitel sem v vašo sredino, da me bolj spoznate. Marsikateri seveda me že pozna (od Rože vsi) iz magistrata, nekateri ste me pa spoznali takrat, ko sem hodil po Trnovem in Krakovem in ogledoval, kje je kaj popraviti. Prišel sem pa danes na vaše vabilo, da me tudi oblično še spoznate in da vam razvijem svoj program. Začel je praviti, da bi rad v državnem zboru pristopil v klub, čeprav bo dr. Šusteršič načelnik. Pa ta vstop so mu klerikalci že vnaprej odpovedali. Jaz pa si bom izbral boljši klub, Rusine in Poljake, pri katerih imam »velikansko« zaslonbo. Za Ljubljano bom delal. Zidal bom obrtno šolo na Prulah, ki bo veljala poldrugi milijon. Zidal bom most v Prulah. V obrtni šoli bo nastavljenih do 50 profesorjev, ki bodo stanovali z družinami v Ljubljani. Poglejte, koliko denarja bo to Ljubljani prineslo. Zidal bom trg, šolo, ki bo za nas velikega pomena. Storil bom vse, da se ustanovi vseučilišče v Ljubljani. Storil bom to lahko, ker imam velik vpliv pri Rusinih in Poljakihi. Poglejte, kaj bom vse storil, ako me izvolite. Delal bom na to, da bodo delavci preskrbljeni za starost (v trgovski zbornici je bil pa proti zavarovanju privatnih uradnikov.). Hribar je rekel, da ne bo govoril dalje, ker mu je grozno vroče in zborovalcem tudi. Besedo dobi bivši zagrižen soc. demokrat, ki je pa predsedal in prijadral med liberalce, Kalmusov pečarski pomočnik Višjak in je govoril: Častiti volivci! Današnji dan je velikega pomena. Poglejte, kako »velikega« moža imamo v svoji sredi, ki se bori proti klerikalnemu zmaju in neumne mu Kregarju. Slišaji ste, kaj je Hribar vse obljubil in to bo tudi storil. Zadalil bo klerikalnega zmaja, ki bo tako silno z repom mahnil, da bo Kregarju vrat zlomil. Govoril je na to neki gostilničar Zabukovec z Emonske ceste, ki je hvalil Hribarja in rekel, da je dober mož, ker mu je pred desetim leti preskrbel koncesijo za gostilno. Govoril, oziroma bral, z umazanega papirja je še neki Seliškar. Rekel je, da bo župan napeljal na Gmajno vodovod, da bodo lažje hiše zidali in tudi ceste bo popravil. Svetli cekin in najčistejši kristal Hribar se je zahvalil za lepe besede govornikov in rekel, da to, kar so ga prosili, je že vse napeljavno, le narejeno še ni. (Ko bodo volitve končane, pa tudi nič ne bo.)

Trstenjak opozarja volivce na »zlate« besede g. župana, ki bo skrbel za Ljubljancane z vsemi močmi, ako bo izvoljen. S tem je shod zaključil.

Liberalci iz mesta so že preje zapuščal

pini Julija Quaglia (v Laynu ob Komskem jezru 1668), ki je slikal po Furlanskem in Goriškem in l. 1702 lepo preslikal goriško stolnico. Njegove freske so poznavalci zelo hvallili; glas o njegovih slikah je došel tudi v Ljubljano. Coppini ga torej povabi po dogovoru z vicedomom grofom Fr. Lanthierjem v Ljubljano. 30. aprila pride Quaglio s svojim šestnajstletnim učencem Karlom Carlonijem v Ljubljano in sklene pogodbo za slikanje stolnice. Stanoval je s svojim učencem v hiši stolnih vikarijev; na hrani je bil pridarežljivem dekanu, njegov učenec pa pri cerkveniku.

Takoj so pričeli priprave za slikanje. Izvršitev okvirov za slike in drugih okrasov je prevzel T. Ferrata s tremi pomočniki. 7. maja se je lotil Quaglio dela in najprej naslikal v 12 dneh sliko nad prezbitერიem: Ustanovitev ljubljanske škofije. Potem je slikal stransko kapelo sv. Rešnjega Telesa. Ko je dogotovil štiri evangeliste v trikotih pod kupolo, je pričel slikati v kapeli sv. Dizme. Tu pa so se jeli pričati, kaj bo s kupolo. Andr. de Puteis (Pozo) je namreč napravil dva načrta za kupolo: po enem bi kupola stala 10.000 goldinarjev, po drugem 20.000 goldinarjev. A niti energični Thalnitscher ni mogel dobiti dohodkov za pokritje te svote. Po dolgem ugibanju je dekan izprevidel, da kupole vsled nezadostnih sredstev (poleg tega so bili tedaj vojni časi), za sedaj ne bo mogoče sezidati; zato je prepuštil to nalogo poznejšim rodovom. Ker so pa le hoteli »kupolo« imeti, zato so napravili le provizorično, navidezno in plitvo kupolo iz lesa in to zgradbo pritrdili z železnimi drogji na ostrešje. A ta kupola ni bila pust lesen plafond, temveč Quaglio jo je silno lepo okra-

sil s svojim čopičem. Ko je bila kupola v šestih tednih poslikana in so jo 25. septembra odkrili, je seveda cela Ljubljana hitela gledat ta umotvor, pa tudi od drugod so prihajali ljudje občudovat to nenavadno umetniško delo. Dr. Gr. Thalnitscher primerja te slike slikam Apelovim in pripoveduje sličen slučaj kot je dogodek z Apelovim grozdim. 13. okt. je namreč priletela v cerkev ptičica; dolgo je friotala semtertje in iskala izhoda; nazadnje se zaletela skozi okno v kupoli, a je s kljunom zadela v les; okno je bilo le naslikano.

Na to je naslikal dva genija ob straneh velikega okna nad velikim oltarjem, predstavljajoča Gotčnost in Ljubezen božjo, in druge slike nad prezbitერიem. Med tem so pokrili streho nad prezbitერიem s pločevino in hkrati tudi stranske kapelice skoraj dozidali in obokali. Koncem oktobra so zaključili delo. Quaglio je šel prezimovat v Italijo, a preje se je dogovoril s Thalnitscherjem, da bo doma naslikal sliko sv. Dizme, zaščitnika umirajočih, in z bistrškim opatom Hugonom, da mu bo za Binkošti naslikal prihod sv. Duha. Tudi je še tega leta naslikal Marijino Oznanjenje na zunanji steni cerkve in dve izmed štirih velikih slik v prezbitერიu.

Leta 1704, so pričeli z delom že 3. marca. Koncem marca je umrl »polir« Pavel Jugovec, kar je povzročilo dekanu veliko žalost; imel je namreč tega polirja zaradi njegove pridnosti in izvedenosti silno rad. 10. aprila so začeli podirati zvonik; zvonove so vse nepoškodovane vzeli iz stolpa in jih začasno obesili ob stolnici pri tleh. Po svojem nečaku Alešu Žigi Thalnitscher, absolviranem filozofu in matematiku, je dal dekan na zunanji strani zakri-

stije napraviti solčno uro z napisom: »Horae pars fluxit tacite, dum conspicis horam tu quoque fluxisti, qui velut umbra fugis.«

V aprilu je dogotovil Quaglio v petih dneh sv. Caharijo in nato sv. Janeza Krstnika na zunanji strani stolnice. Do 25. septembra je dogotovil kapelo sv. Dizme. V tem letu so dozidali oba zvonika do strehe in do 15. novembra dogotovili oboke nad stranskimi kapelami in kori. Ko se je Quaglio dogovoril z dekanom glede plače za prihodnje leto, je zapustil Ljubljano in šel zopet domov prezimovat (25. novembra).

Zopet so pričeli z delom 16. marca 1705. Naprej je bilo treba pripraviti oder za obok nad veliko ladjo in pripravljati material za strehi zvonikov. Zidarji so ometali cerkev od znotraj in zunaj. 16. aprila so začeli trije pomočniki Ferratovi izdelovati mavčne okraske v kapeli sv. Rešnjega Telesa, a se jim pri delu prav nič ni mudilo, ker so bili zgovorjeni za tedensko plačo; ko Thalnitscher to opazi, se dogovori z njimi za plačo od dovršenega dela, to je pomagalo: v nekaterih mesecih so več naredili, kot prej v dveh letih, 8. julija se je ubil veliki zvon iz starega zvonika, ko so zvonili ob smrti cesarja Leopolda, — ker ni mogel preboleti te izgube (!), kot piše Thalnitscher. 22. maja so postavili velika vrata iz trdnega marmorja, na vrhu vrat pa napis: »Non est hic aliud, nisi domus Dei et porta coeli.« Julija je bil popolnoma dovršen zvonik ob cesti; nato so pričeli zidati drugi zvonik; postavili so tudi iz črnega in belega marmorja sestavljen tlak v koru.

Quaglio je sicer skušal še v tem letu dogotoviti veliko sliko na svodu velike ladje,

a bolezen, ki se mu je vračala vsako četrto leto, ga je prisilila, da je moral dogotovitev tega dela za enkrat preložiti. Odšel je na jug v solčno Italijo 9. oktobra in čez dva dni okrevaj.

V prihodnem letu 1706 so začeli zidati 7. aprila, koj po Veliki noči. Pokrili so še drugi zvonik, oba zvonika ometali in 22. aprila postavili jabelko s križem tudi na drugi zvonik. Quaglio se je že prej (10. aprila) vrnil s svojim učencem in pričel nadaljevati slikanje velike ladje. 12. maja so vili 37 starih centov težak zvon »Božje previdnosti«. 19. julija so odstranili odre v glavni ladji in obok se je pokazal v vsej svoji krasoti, okrašen s proizvod Quaglijevega čopiča. To je bilo občudovanja. Ljubljana je kar vrela v stolnico gledat to imenito sliko. 21. avgusta so vili veliki zvon (težak 64 starih centov) z imenom »Sapientia Divina« — dar barona Petra Antona Codellija pl. Fahrenfelda. 10 volov in truma ljudi je imela posla dovolj, da so ta zvon pripeljali k stolnici, kjer je ostal, dokler ga ni 17. oktobra neki Idričan, vulgo »Kunstmaister«, s 16 vrvmi vzdignil v zvonik, odkoder torej že 200 let poje čast Bogu. Omeniti bi bilo tu, da je v tem času resigniral škof Künburg na ljubljansko škofijo (postal je nadškof praski) in da je postal njegov naslednik po štiriletni sedisvakanci Fr. Karl grof Kainiz, auditor pri Roti in kanonik solnograški in pasavski. Leta je dal napraviti one štiri kipe pod kupolo, ki predstavljajo štiri škofo, ki so baje (verjetno je le za sv. Maksima, o Genadiju, Floriju in Kastu se to ne more trditi) stolovali v stari Emoni. Izgotovil je te štiri škofo Padovanec Angelo de Putis.

shod, ker klobasarij, ki jih je govoril Hribar, so tudi siti. Gospod župan je to pot peš zastopil shod. Ljudstvo, ki je stalo pred zborovališčem, ga je izžvižgalo in burno klicalo »Živio Kregar«, in »živio Kristan«. Nek hudo-mušnež je stopil pred župana in mu dal soc. demokratski listek, ki priporoča Kristana. Nato pa vrgel v zrak nad županom na stotine takih listkov. Župan je bil poparjen, Puch, z bratskim nasmehom je v družbi najnovejšega obč. svetnika Zirkelbacha korakal po Opekarski cesti. Klici »Živio Kregar« in žvižgi pa so ga na celi poti glasno spremljali. Gotovo je ob tej velikanski demonstraciji ljudstva uvidel, da ga vrli Trnovci in Krakovci, kakor tudi vsi »nižji« sloji ne marajo.

Liberalni agitatorji so šli potem k Breškvarju na Gmajno, kjer so se potem vsi pijani stekli. S tem so najlepše končali ta dan na Gmajni, ker so pokazali kakšno so. Gotovo je, da bo 14. majnik Hribarju in vsem liberalcem glasno pokazal, da Hribarja ne marajo, ker zanje kot župan ni nič storil in se jih je šele ob času volitev spomnil. Za magi-stratno stranko je nekdo po Hribarjevem odhodu prinesel tudi črno zastavo.

Ij Program izgubil — »knof«. Včeraj popoldne po shodu na Opekarski cesti si je »Program« ogledal vzorni čebelnjak g. Henrika Zirkelbacha, katerega pa ni zamenjal z onim Zirkelbachom, ki je eden manjših magistratnih bogov. Menda si je g. župan hotel pridobiti še eno znanost več: delavnost čebelic, ali pa je hotel poizkusiti, če bo njegova glava vzdržala toliko pikov, kolikor jih bo dobil 14. maja. Ne vemo, ali je »Program« pozdravil g. Zirkelbacha v vseh slovanskih jezikih ali ne, vemo le toliko, da se je načelniku izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke primerila pri tem velika nezdga. Izgubil je — knof, ki je bil že od nekdanj za Trnovčane znamenje liberalnega gospodarstva in terorizma. Uboga magistratna stranka, ki je vedno delala v znamenju »knofa« — kaj bo sedaj z njo, ko je njen načelnik izgubil slavnostni njen »knof«. Ta »knof« so Trnovčani prinesli v naše uredništvo, ki je to znamenitost razstavilo v oknu našega upravnistva, kot dokaz, da so dnevi liberalnega terorizma na Kranjskem seštet, ker smo tudi liberalni »knof« že dobili v svoje roke. Zgodovinski »knof« oddamo deželnemu muzeju. To pa Hribarju povemo: če je mislil s »knofom« zaarati Trnovce za svojo volitev, se je presneto motil.

Ij Shod S. L. S. v Perlesovi restavraciji. Včeraj ob 10. uri dopoldne je S. L. S. priredila shod za hlapce in sluge v Perlesovi restavraciji. Trpinov-delavcev omenjene vrste je bilo na shodu do 200. Na shodu sta govorila dr. Pegan in Ivan Kregar, ki sta povdarjala potrebo organizacije tega stanu. Preskrbeti se mora za hlapce in sluge starostno zavarovanje. Upelje se naj splošno zavarovanje. G. dr. Pegan je povdarjal to, da uradniki banke »Slavije« niso zavarovani za starost. Če ni Hribar uvedel splošno za svoje uradnike starostnega zavarovanja, ne bo storil tudi nič za vas. Govoril je tudi g. Ign. Zaman. Dejal je, naj se vpelje pri društvu hlapcev in trgovskih uslužbencev posredovalnica za delo in dela naj se na to, da si bodo najeli hišo, kjer bodo lahko dobili brezposelni prenočišče. Omenjal je tudi volitev v okrajno bolniško blagajno in zahteval, da se prihodnjič postavijo za delegate tudi hlapce. G. Jakopič je pozival udeležence, naj se hlapce in sluga organizirajo, trpini so vsi. Omenil je tudi, kako je Hribar slovesno obljubil, da bo govoril z Gorjupom, naj ta sezida delavska stanovanja, in kako je Hribar preprečil vse to. Dr. Pegan je povedal, kako mislijo liberalci sedaj ob volitvah slepariti in kako naj se postopa proti sleparjem, ter zaključil lepi shod.

Predno nadalje zasledujemo zidavo stolnice, si oglejmo slike bolj natančno, da vemo, kaj značijo.

Velika, res umetniško izvršena slika nad presbiterijem nam kaže ustanovitev ljubljanske škofije. — Cesarja Friderika III. oblegata l. 1458 žena Ulrika Celjskega in Janez Vitovec v Celju. V spanju se prikaže cesarju sv. Nikolaj in ga opominja, naj se reši iz sovražne zasede v grad. Cesar uboga in se tako reši. Čez dve leti ustanovi v znak hvaležnosti sv. Nikolaju na čast ljubljansko škofijo (l. 1461.) Drugi dve sliki na stropu kažeta civilno in cerkveno vmeščenje prvega škofa, Žige Lamberga. Na eni vidimo cesarja sedečega na prestolu in Lamberga, ki sprejema kot prvi škof ljubljanski od cesarja privilegije. Na drugi mu pa podeljuje papež Pij II. cerkveno investituro. Vmes je pa videti angelci, ki nosijo škofovske insignije. Kaj pomenita genija ob velikem oknu, smo že povedali. Posebno pozornost vzbujajo štiri velike slike v prezbitoriju, ki predstavljajo različne dogodke iz življenja sv. Nikolaja in čudeže, ki jih je izvršil.

Prva: Cesar Konstantin je poslal tri tribune v Frigijo, da zaduše tam nastali upor. V boju so prišli tudi vojaki v neko mesto blizu Mire (škofijske stolice sv. Nikolaja) in z ropanjem razdražili tamošnje prebivalstvo, ki je zgrabilo za orožje. Ko Nikolaj to izve, hiti na lice mesta, da pomiri duhove; in njega pričujočnost je toliko vplivala na obe stranki, da sta se mirno spravili in da je prenehal boj. One tri tribune je vzel seboj in od njih izvedel, da je mestni prefekt Evstahij, podkupljen, obsodil k smrti tri odlične, a popolnoma nedolžne meščane. Že so privedli obsojence z zvezanimi rokami in zavezanimi očmi na morišče in že je dvignil rabelj meč — tu pa stopi sv. škof na pozorišče in s svojo osebnostjo rablja tako zmeša, da mu meč iz rok iztrga in tako nedolžne obsojence oprsti.

Ij Ivan Hribar in Franc Grebenc. Piše se nam: Dr. Šusteršič se je na velikem shodu v »Unionu« dne 28. p. m. dotaknil tudi afere med Ivanom Hribarjem in Francetom Grebencem iz Škofije Rice. Povedal je, kako je Ivan Hribar — ta »rahlo-čutni« mož po porogljivih besedah dr. Tavčarja — hotel na vsak način spraviti Grebencu, očeta sedmero nepreskrbljenih otrok na beraško palico, samo da bi po ceni nazaj dobil 100 oralov sveta. — Kar je Šusteršič povedal, je žalibog do pičice resnično. A dr. Šusteršič je Hribarju še pri-zanašal, kajti ni vsega povedal in osobito je izpustil glavno točko, ki kaže postopanje Ivana Hribarja proti Grebencu v še mnogi huiši luči. Dognano je namreč sledeče: Ivan Hribar je tožil Franceta Grebena pri okrožni sodnji v Novem mestu za 1300 kron več, kot mu je Grebenc bil dolžan. Ni namreč vračnil raznih Grebencovih odplačil, o katerih je k sreči Grebenc imel Hribarjeva potrdila v rokah. Dan pred razpravo je prišel Grebenc v Ljubljano, v namen, da se poda drugi dan k obravnavi v Novo mesto. Toda dal se je od Hribarjeve strani pregovoriti, da ni šel v Novo mesto, temveč se vrnil domu, v prepričanju, da tudi tožnik ne pojde k obravnavi. Toda Hribarjev zastopnik se je drugi dan peljal v Novo mesto in je kontumaci-ral Grebencu za celo vloženo svoto, torej tudi za tistih 1300 K, ki jih je bil Grebenc Hribarju že zdavna plačal. Pa prišlo je še boljše: Na podlagi krivične kontumacije razsodbe je Hribar ubogega Grebencu rubil na vse mogoče načine. J. zopet za celo svoto, to se pravi tudi za tistih 1300 K, ki so bile že odplačane — in to kljub temu, da je bil Hribar opozorjen, da teh 1300 K ne more in ne sme zahtevati! Vložil je Ivan Hribar kar na enkrat pet eksekucijskih predlogov in izvršil pri G. celo žepno rubežen, to se pravi, dal je Grebencu po sodnem hlapcu še žepe preiskati, če ni mogoče kje skrit kak svetli cekin ali pa vsaj kak nikelnast groš! Tako je postopal proti poštenemu malemu obrtniku in posestniku Ivan Hribar, župan deželnega stolnega mesta Ljubljane, kandidat in program za državni zbor! Da se mu nakane proti G. niso posrečile, mora vsacega poštenega človeka veseliti. Moral si je nazadnje tudi odračunati dati tistih 1300 K. Priznati je moral sam, da jih je že zdavna dobil. Saj ni mogel tajiti, ker je Grebenc predložil lastnoročno Hribarjevo potrdila. — Toliko za danes. —

Višji in nižji sloji.

»On« ali pa »Njegov« je odgovoril. Sobotni »Slovenski Narod« je odgovoril z ozirom na naša izvajanja pod zaglavljem »Višji in nižji sloji« s člankom. Odgovor ni stvaren. Uvaja se z lepim stavkom. Sramotna so sredstva, ki se jih poslužujejo klerikalci v volivnem boju. Laž in obrekovanje sta jim poglaviti sredstva, povrha pa hujskajo na najnižkotnejše načine. V tem tonu gre naprej! Dolgočasno neumni način tega članka nam izda, da je tekel izpod peresa pikolovske dolgovestnosti. Naša sredstva niso sramotna. Mi navajamo le samo dejstva. Sramotno, da ne rabimo hujšega izraza, je, ako kdo pri kakem zavodu išče posojila, da bi kupil kaka posestvo. Tisti zavod ga pa toliko časa vleče za nos, dokler zavodov predsednik sam ne kupi posestva in napravi z njim velikanski dobiček. Sploh pa naša stvarna izvajanja o vžitinskih paznikih potrjuje »Slovenski Narod« sam. Piše: Služba vžitinskega paznika je sitna in težka, a vendar je vedno v izobilju ljudi, ki bi radi dobili tako službo. Pri tolikem povpraševanju za pazniška mesta ni čuda, da so bile plače včasih skrajno slabe. Pred letom 1895. so dobivali pazniki po 25 in pol goldinarja na mesec, še preje celo samo 18 gld. Izboljšanje pazniških plač se je izvedlo odkar je Hribar župan. Slavospev ljubljanskemu državnozbornemu liberalnemu kandidatu je lep, a mi ne damo popolnoma nič nanj. Tem revežem so morali izboljšati nekoliko plače svojčas, saj drugače bi bili pomrli lakote in tudi tisto zvišanje, vsled katerega povzdiguje »Narod« Hribarja v oblake, je tako da je za umreti preveč, za živeti pa premalo. Pa tiste izredne nagrade, s katerimi se tako hvali »Narod«. Pojte se solit! Mislite, da so pazniki tako neumni, da ne vedo za razlog. Dali so jim jih, da jim zamaše nekoliko usta in ker se jih niso mogli drugače otresti. O predujemih imamo mi svojo sodbo. Ti predujemi, na katere kaže pikolovska dolgovestnost, dokazujejo zgolj, da imajo pazniki premajhne dohodke. V celem odstavku se jezi »Slovenski Narod« glede na dejstvo, da niso zavarovani pazniki pri okrajni bolniški blagajni. Prizna, da niso, prizna se pa tudi, da podjetnik noče zavarovati vžitinskih paznikov pri okrajni bolniški blagajni. No, to je nekaj, na kar opozarjamo kranjsko c. kr. deželno vlado. Ne gre se nam tu zato, kaj da dobe pazniki, ako so bolni. Vemo in zapisali smo, kako da postopajo z njimi, kadar obole in kako da jih gonijo nazaj na delo. Nam se gre za to, da dokažemo s tem slučajem, kako da se izpolnjuje postavbe. Pričakujemo, da prisili mestni magistrat kot nadzorovalna oblast ljubljanski vžitinski zakup, da spoštuje postavbo. Vsak obrtnik jo mora spoštovati, seveda z vžitinskim zakupom se pa dela izjema, kakor izvaja »Slovenski Narod«. Izgovor na tisti »delojamalčev« prispevek je jalov. Naj ga prevzame mestni zakup. Poročevalca pri deželni vladi o bolniških blagajnah prosimo, naj on izpolnjuje postavbo njeno veljavo, ker kakor piše »Narod«, magistrat do zdaj tega storil ni. Nadalje obeta »Slovenski Narod«, da se bo skrajšal službeni čas od 24 na 18 ur. Delavci po celem svetu se potegujejo za 8urni delavnik, finančna straža ima 10urno službo, seveda ljubljanska občina s svojim socialnim

županom je pa tako napredna, da trpi pri paznikih in pri redarstvu 24urno in še daljšo službeno dobo. Socialen pa je res in napreden ljubljanski župan, 24urna delavna doba pri od njegove milosti odvisnih »nižjih« slojih nam dokazuje to. Najbolj pa misli »Narod«, nas je dal, ko piše: »Slovenčev« pisarjenje pa ni samo hudobno, nego naravnost škoduje paznikom na ugledu in na zaupanju. Kaj si pa morajo ljudje, ki so brali v »Slovencu«, misliti o vžitinskih paznikih! Vžitinski paznik je zaupnik ravnateljstva in mestne občine, ravno tako, kakor uradniki. Stališče njegovo je že tako težko, zakaj nihče ne plača rad užitnine, vsak rad zabavlja na »iblahtarja«. Zdaj pa pride »Slovenec« in podkopava ugled in zaupanje s svojim hinavskim ščuvanjem. Seveda, lepo tihi naj bi mi bili in ne črhali besedice o neznosnih razmerah ljubljanskih vžitinskih paznikov, pa bi bilo prizadeti gospodi prav. Oni časi, ko se je vse mirno pretrpelo, so proč. Nov duh preveva ne samo našo, marveč vso avstrijsko in svetovno javnost. Ostro grajajo svoja zla stanovska glasila državnih uradnikov in uslužbencev. Javnost je za to tu, da odkriva rane družbe in njenih posameznih članov. Privadil se bo temu tudi ljubljanski župan. Ugledu ljubljanskih vžitinskih paznikov so že škodovali drugi in sicer tisti, ki so svojčas zabavljali proti njim v ljubljanskem občinskem svetu, ko je šlo menda za nekega zajca. Kdor pa odkriva napake, ne škoduje ugledu stanu. Pripomore nasprotno, da se stan dvigne. »Narodovi« trditvi: »Troti se dobe samo v klerikalnem taboru«, se smeja cela Ljubljana. »Slovenski Narod« se je zavzel z vso vmeno za Lavrenčiča. Grdo bi bilo, ko bi tega za svojega vplivnega delničarja in za solastnika »Slovenskega Naroda« ne bi bil storil. A zagovor je presneto klavrn, potrjuje le, kar smo trdili mi. Zapisal je med drugim: Impertinentna laž je tudi, da je Lavrenčič kdaj rekel, da lahko dobi še nižje plačane paznike. Nekoliko prej pa piše »Narod«: »a vendar je vedno v izobilju ljudi, ki bi radi dobili tako službo« in pa: »ni čuda, da so bile plače včasih skrajno slabe«. Najlepši je pa konec: »Kar se tiče privatnih kupčij g. Lavrenčiča, po bodi povedano, da je Lavrenčič za vse svoje delovanje odgovoren obč. svetu in direktoriju, ne »Slov.«. Oho. To je pa nekaj novega. Mogočni so bili vedno magistratni gospodje. Ampak to jim bodi povedano enkrat za vselej, da zanimajo občinske zadeve in pa občinska trgovska podjetja ne samo občinskih glavarjev, ampak vso javnost. »Narod« končno piše, da sme Lavrenčič izdelovati opeko in delati privatne kupčije. Z drugimi besedami se to pravi, da sme Lavrenčič vse, da si moral posvetiti po načelih vžitinskega ravnateljstva vse svoje moči vžitinskemu zakupu. Čudno se nam zdi, da velja tu dvojna mera in pa zopet ne. Dvojna mera, huda beseda, a resnična! Ko je pričel poleg svoje službe bivši preglednik g. Lampert kupčijo s premogom in ko je otvoril »otilino, so mu koj naznanili, naj opusti obrt, če hoče ostati preglednik. Vse Lampertove prošnje: češ, da kljub temu ne bo zamenjal službe, so bile zaman. In Lampert je pustil svojo 20letno službo pri vžitinskem zakupu, da je nadaljeval svoj obrt. Paznik Pušler si je hotel ustanoviti ob novem letu branjarjo. A ko je to izvedel »vsestransko zaposleni« Lavrenčič, mu je naznanil takoj, da mora zapustiti službo, ako bo imel branjarjo. Če to ni dvojna mera, pa res ne vemo, kaj da je še. »Višji« smejo vse, »nižji« pa ne! Tako in nič drugače je.

Ij Liberelec inženir Endlicher je kakor čujemo, dvema socialnima demokratoma Jurkoviču in Udovcu odpovedal stanovanje. Tako razumejo liberalci volivno prostost. Naj se nam podrobno o tem dejanju naznanijo.

Ij V službi agitatorjev so zadnje dni po en občinski svetovalec in par magistratnih nižjih uradnikov. Magistrat opravlja posle v svojem (občinskem) delokrogu, obenem pa je on politična oblast l. instance. Kako more deželni predsednik Schwarz kot načelnik vlade trpeti, da rogovilijo z agitacijo po mestu uradniki politične oblasti, njemu podrejene, in kaj si naj mislijo stranke o nepristranosti taci uradnikov, ki jih župan Hribar izrablja v politične namene, plača pa po — cigansko! Zgornji trije razredi vlečejo ministrske plače, a ne delajo nič, nižji uradniki, zdaj po beraško plačani, se morajo pa pehati za Hribarja kot agitatorji, da bi kaj dosegli! To so naravnost — ciganske razmere!

Ij Trnovski Puch, Hribarjev agitator. Trnovskim volivcem svetujemo, naj si natančneje ogledajo svojega Hrenčka, ki agitira po hišah, okoli ženstva, da bi one vplivale na može, naj isti volijo župana Hribarja; tudi po ulicah se ga vidi in sliši rjoveti za Hribarja, kateri Vam je v novejšem času pričel čistiti in obnavljati cestne jarke — hoče se vam na vsak način prikupiti s to preveliko »dobrotto«. — Puchu pa svetujemo, naj se raje drži svojega pokla danja parketov.

Ij Po 20 krajcarjev podpis. Po različnih zavodih hodi neki liberalni agitator Sluga, apokojeni paznik, ki je v službi pri okrajnem glavarstvu in nagovarja uslužbence, naj gredo volit Hribarja. Ko je prišel tudi v neki zavod, kjer ga niso hoteli poslušati, jih je milo prosil, naj se podpišejo na polo in s tem zavežejo, da bodo glasovali za Hribarja, ker dobi za vsak tak podpis od liberalcev 20 krajcarjev. Sramota, da liberalci tako plačujejo svoje agitatorje. No, v vsem tem se vidi umazan agentovski sistem, ki dela samo za dobiček, vse drugo mu ni mar. Hribarja tudi taki brezvredni »podpisi« ne bodo rešili!

Ij Iz magistratovske službe. Vložni zapisnik pri magistratu je poveril župan drugemu praktikantu Prejšnjega, ki je imel do

zdaj zapisnik, pa je dodelil zglaševalnemu uradu. Vojaško razvidnico vodi zdaj koncipist I. Švigelj; svetnik extra statum dr. Zarnik ima pa referat za podpore ubogim in zadeve delavcev ob nezdah. Za mesto trznega nadzornika iščejo zdaj še človeka, ki bi bil od zlahte vsaj v »tretjem kolenu«. Da, da: »Mrlič hitro jezdijo!«

Ij Liberalna agitacija in liberalni gostilničarji. Gostilničarji v obližju volišč (v vsakem volivnem okraju torej par), imajo nalog pripraviti prihodnjo nedeljo in ponedeljek jedi in pijače, da bo »doli teklo«. Na fin in zviti način bodo zaslepljeni volivci, tisti, lačni in žejni neznačajneži in strahopetneži si pustili plačati jed in pijačo, za katero bodo prodali Hribarju svoje — prepričanje. Dobro je le to, da je volitev tajna in zakon strog tudi glede — pijače. Tu se bo — marsikdo vjel, pa tudi drugače volil kot misli sladki kandidat Hribar!

Ij Pogovor liberalnega agitatorja z volivcem. Briski: »Prmojduš, ti boš z nami volil!« Volivec: »Za katere pa agitiraš?« Briski: »Tega pa ne vem. Jaz samo cel teden pijem, kadar pa dnaria zmanjka, ga pa se dobim. Meni je pa vse glih, kdo noter pride, samo da je pijače dovolj.«

Ij Zanimiv shod na Poljanski cesti. Slučaj je bil, da smo v soboto žejne liberalne agitatorje pošteno napili. V pisarni S. L. S. je naročil g. Kregar, naj se napravijo vabila na shod v soboto pri Avšiču na Poljanah. Dotičnik, ki je napravil vabila, je pomotoma vabila napisal »za shod v gostilni g. Avšiča v terek, 4. maja«. Ko smo opazili to pomoto, nismo shoda preklicali. Čuli smo, da je Predovič dal na razpolago svojim ljudem 80 gld., ako gredo na ta shod in tega vendar nismo hoteli, da bi prihranili magistratni stranki ta izdatek. Čez dan so že naši somišljeniki slišali razna pretenja, kakor: Danes zvečer bo boj, gotovo se bomo do teple, kri mora teči, klali bomo, saj je blizu klavnice itd. Naši somišljeniki so šli mirno v Anžičevo gostilno. V gostilni so že od 6. ure popivali magistratni uslužbenci. Pa ne da bi kdo mislil, da so bili to mestni delavci, marveč sami takozvani nadzorniki delavcev. Videli smo znanega Tička, Kodala, katere se od dolgega časa na debelo redita, med njimi je bil tudi dični gostilničar Kalan, kateri ima vedno polna usta čez »rotovž« in je sedaj veliki prijatelj Predoviča. Pravijo, da njegova lučbezen do Hribarja izvira od takrat, ko je pod posebnimi pogoji prodal svet za domobransko vojašnico mestu. Pa o tem bomo še pisali. Med to družbo videli smo tudi znanega dolgega bivšega postreščka Kadunca, ki je svoj čas prodajal »presgerm« gospoda Perdana, znanega črevlarja Goršiča, kateri je svoj čas stanoval pri »weissen Wolfu«, potem znanega ljubitelja razpoke črevlarja Galina in pa nekaj Predovičevih mesarskih pomočnikov in hlapcev, od katerih jih mnogo ni niti volivcev. Resnici na ljubo bodi povedano, da so se ti zadnji najbolj dostojno vedli. Vsega skupaj je bilo okoli 30 nasprotnikov. Ko je dr. Pegan otvoril shod, so pijani »agitatorji« magistratne stranke, ki so imeli na razpolago za pijačo 80 gld., pričeli vpiti. Ker pristaši S. L. S. niso imeli zaščite zakona vsled formalne napake, ki se je pripetila piscu vabil in ker se niso hoteli pretepati s pijanimi ljudmi, so zapustili prostore in šli v gostilno pri Kunstelnu, kjer so popolnoma napolnili gostilniške prostore. Gospod dr. Pegan je otvoril nov volivni shod in krepko orisal razliko med kupljenimi liberalci in svobodnimi pristaši S. L. S. Kandidat g. Kregar je nato v dolgem enournem govoru razvijal svoje načrte za delo v državnem zboru, zlasti kar se tiče obrtništva, delavstva in nižjega uradništva. K besedi se je oglasil za S. L. S. tudi gospod Anžič. Nato je dobil besedo vodovodni instalater g. Babič. Ta je milo svetoval, da bi se združile vse stranke. Zakaj bi se pripravili? Hribar bi nas dobro zastopal na Dunaju, Kregar pa še bolj. G. dr. Pegan je pobil Babičeva izvajanja in je dejal, da voz, v katerega sta vprežena na vsakem koncu dva, res ne more naprej, zato pa je treba enega izpreči, to je liberalno stranko. S. L. S. in liberalna ne moreta skupaj korakati, ker imata dve čisto nasprotni smeri. Družiti se ne moremo s takimi ljudmi kot so pijanci onstran ceste.

Pijani magistratovci so parkrat hoteli udreti v gostilno, kar se jim pa ni posrečilo. Rjoli so zunaj kakor obstreljena zver, kar je pri naših vzbudilo mnogo smeha. Razvidno je bilo, da iščejo na vsak način »pretepa«, da bi bil njihov namen dosežen. Vendar treznost in mirnost naših pristašev jih je poučila, da se z takimi argumenti še isti mali ugled, kar se ga ima — izgubi. Predovičeva korita na magistratu se ne bodo obdržala tudi ne z jedjo in pijačo. Skrajni čas je, da se tudi Predovičev terorizem enkrat stare in te naše poti magistratovci ne zastavijo, tudi če opijanijo par ljudi. Vsak dostojen človek se mora obrniti proč od take stranke, ki mora delati le s pijačo. Naš shod je do pol 12. ure trajal. Ljudje se kar niso hoteli raziti in so vedno zahtevali, naj dr. Pegan in Kregar še govorita. Ko so odhajali naši pristaši, so stali liberalci pred Anžičevo gostilno in jih zmerjali. Naši se niso odzvali izizzvanjem. Vsi pa so šli domov z zavestjo, da je bil shod nad vse lep in da so si magistratovci s svojim vedenjem pri vseh dostojnih ljudeh le škodovali.

Ij Dvestoletnica stolne cerkve. Kakor slišimo, nameravajo šenklaški župljani v Ljubljani zvečer hiše z zastavami okrasiti in v sredo zvečer razsvetliti v proslavo dvestoletnice župniške in prvostolne cerkve sv. Nikolaja.

v tretjič osmeroglasno v najjačem, dolgem fortissimo, kot bi se pozivljali vsi ljudje celega sveta k češčenju božjemu. Nato se pričinja

Izjava.

Podpisane nekdo kandidira za delegate bolniške blagajne. Izjavljamo, da nas za to nihče vprašal ni in da nobene izvolitve ne sprejmemo.

Valentin Premk.
Hinko Zirkelbach.

Anton Zupin.
Franc Poženel.

FRANC JOŽEFOVA grenka voda.

1042 (1-1)

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubi, nepozabni oče, gospod

Matija Logar

c. kr. sod. kancelist v p.

danes ob 1/8. uri zvečer, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 77. letu svoje dobe, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb dragega pokojnika boče v ponedeljek, 6. t. m., ob 1/6. uri popoldne.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Predragega nam pokojnika priporočamo v blag spomin.

Škofja Loka, 4. maja 1907.

Žalujoči ostali.

Brez posebnega obvestila.

Manjša trgovina

z opravo vred v Ljubljani se prodaja takoj. Kje, pove upravništvo „Slovenca“. 1060 5-3

Travnik

se prodaja zaradi zemljiških prememb. Meri 3 orale in leži poleg dovozne ceste; na travniku raste več večjih hrastov.

Več pove **J. Bizant v Preski**, pošta Medvode. 1010 3-2

Iskreno zahvalo izrekam g. dr. pl. Valenti za srečno izvršeno smrtno-nevarno operacijo (odstranitev 14 kg težke bule), kakor tudi č. sestram usmiljenkam za ljubeznivo postrežbo.

1048 **Franja Kokalj.**

Stanovanje

v Gradišču št. 8, I. nadstr., obstoječe iz 4. sob in 1 kabineta, kuhinje, shrambe, kleti in dvoranice, je oddati s I. avgustom t. l.

Natančneje se poizve v Gradišču št. 8 v pritličju pri kovaškem mojstru. 1049 1

P. n.

Uljudno si usojam naznaniti, da sem poveril gospodu Jakobu Rončar v Ljubljani

zastopstvo svojega mlina za Ljubljano in okolico.

Skladišče in pisarna ostaneta tudi naprej v Vegovih ulicah 6 (poleg realke). Moje stremljenje je bilo in ostane, nuditi po skrajnih cenah najizbornejši izdelek, za kar itak predusem jamči slovitost moje znamke.

Gospod Rončar ostane tudi zastopnik mlina turške Peter Majdič v Jaršah.

Z odličnim spoštovanjem

VINKO MAJDIČ, valjčni mlin v Hranju.

1041 1 1

Lep lokal

sredi trga v Trzinu št. 95, na najlepšem prostoru, poraben za kako trgovino, se odda s I. majnikom. — Istotam je tudi lepo stanovanje v I. nadstropju. — Več se izve pri I. Deu v Trzinu (Gorenjsko). 887 6-6

Popolna oprema za novorojence, otroško perilo za vsako starost v zalogi priporoča znana trgovina perila **C.J. Hamann, Ljubljana.** Perilo lastnega izdelka. 1870 ustanovljeno 1870.

534 10

VABILO

na

VI. redni občni zbor

„Okrajne hranilnice in posojilnice v Škofji Loki,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo“, ki se boče vršil

v sredo, dne 15. maja 1907, ob 6. uri zvečer

v tukajšnji mestni dvorani.

Spored:

1. Poročilo o izvršeni obligatorični reviziji.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1906.
3. Privoljenje remuneracije načelnstvu.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Izvolitev načelnstva in računskih pregledovalcev.
6. Razni predlogi.

Opomba: Ako bi pri tem občnem zboru ne bil zastopan v § 35. prvi odstavek zadr. pravil, predpisani del vplačanih deležev, se razpiše za pol ure pozneje drug občni zbor, kateri sme brezpogojno sklepati.

V Škofji Loki, 27. aprila 1907.

1043 1-1

Načelnstvo.

Pozor!

Največja zaloga nagrobnih spomenikov

katere imam v zalogi iz vseh vrst marmorjev, umetno izdelane; ravno tako so v zalogi

nagrobni okviri.

Preč. duhovščini in slav. občinstvu se priporočam za vsa umetna cerkvena in stavbinska dela po zmernih cenah.

Nagrobne spomenike prodajam radi preselitve obrti po zelo nizkih cenah.

Z velespoštovanjem

871 12-4

Ignacij Čamernik

kamnosek, Komenskega ulice 26 v Ljubljani.

Cerkovnik

vsestranski izvežban, želi nastopiti službo pri kaki dekaniji ali večji farni cerkvi. — Naslov pove upravništvo. 1046 1-1

Stanovanje

obstoječe iz 2 večjih in 1 manjše sobe, kuhinje in pritlikin za avgust ali tudi že za julij v Cerkvenih ulicah št. 1. 1050 1

Štev. 329.

Razpis.

Za zgradbo dveh vodovodov v vaseh Jasen in Vrbovo, politični okraj Postojna, na 34.260 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne

ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predlože do 25. maja t. l. ob 12. uri popoldne podpisane občinskemu uradu.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za jedno krono, doposlata je zapečateni z nadpisom: „Ponudba za prevzete gradbe vodovodov v vaseh Jasen in Vrbovo.“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da priznava ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vkloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurznih ceni.

Podpisani občinski urad si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo. — Oddaji ima pritrčiti končno deželni odbor.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v občinski pisarni podpisane občine.

Občinski urad Jablanica,

dne 23. aprila 1907.

981 3-3

A. Hervatin, župan.

996 3-3

Gostilna pri „Zlati kapljici“

sv. Petra cesta št. 27 pri L. Tratniku

priporoča slav. občinstvu, čast. duhovščini, gg. uradnikom i. t. d. svoja priznana naravna vina, pivo in abstinentne pijače.

Zdrava hrana, zajutrak kava ali mesne jedi. Kosilo od pol 12. do 3. pop. (pripravno za potnike). Za večerjo vedno velika izbira mesnih in močnatih jedi.

Prijazni prostor in senčnat vrt.

Abonentom so cene znižane.

Pri obedu se ne sili pijača.

Podružnice:

Praga s menjalnicami: Oraben 25, Mala stran, Most. ulica 17, Baden, Češka Lipa, Češka Kamalca, Moravski Zumberg, Mödling, Novi Jiřin, Pizen, Svltava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborsstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vogel Rennweg), III. Lőwengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XIX. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 45 150-50

„MERCUR“

Dunaj, L. Wollzeile 10.

Ako. kapital K 16.000.000. Reser. zaklad K 7.000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izrebanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

Podružnica v Spljetu.:

Delniška glavnica: K 2.000.000. : :

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2 : : :

priporoča

promese

k žrebanju 15. maja

na 3% zemaljske kred. srečke l. em. a K 5.—, glavni dobiček K 90.000.—

na 4% ogrske hipotečne srečke . . . a K 4.—, „ „ K 70.000.—

na ogrske premijske srečke { cele . . . a K 12.— } „ „ K 200.000.—

{ polovice a K 7.— } „ „

Vloge na knjižice in v tekočem računu obrestuje od dne vloge do dne vzdiga po 4 1/2 %.

Podružnica v Celovcu.:

Rezervni fond: : : K 200.000. : : :